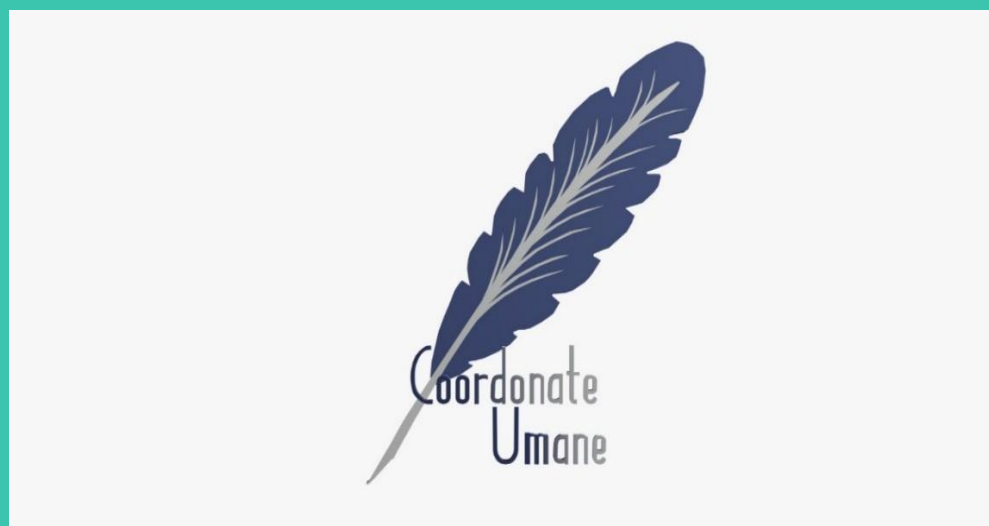

Model de materiale compensatorii și de suport

Limba și literatura Română
-Evaluarea Națională-
-TSI-

www.coordonateumane.ro

Indrumător : dna Neacșu Diana, Profesor Limba și Literatura Română

Tehnoredactare /Grafică : Tatavura Ioana

București, 2022

Arată autorul acțiunii (persoana/obiectul)

Întrebare **CINE? CE?**

SUBIECTUL

Exprimat
apare în enunț

subiect **simplic**
Fata a plecat.

subiect **multiplu**
Fata și băiatul au plecat.

Realizări
exprimat prin

- substantiv: *copilul, floarea, mama, Elena + predicat*
- pronume: *El/ Dânsul/ Acesta + predicat*
- numeral cu valoare pronominală: *Al doilea + predicat*
- formă verbală nepersonală: *A cânta + predicat*

Neexprimat
nu apare în enunț

subiect **inclus**

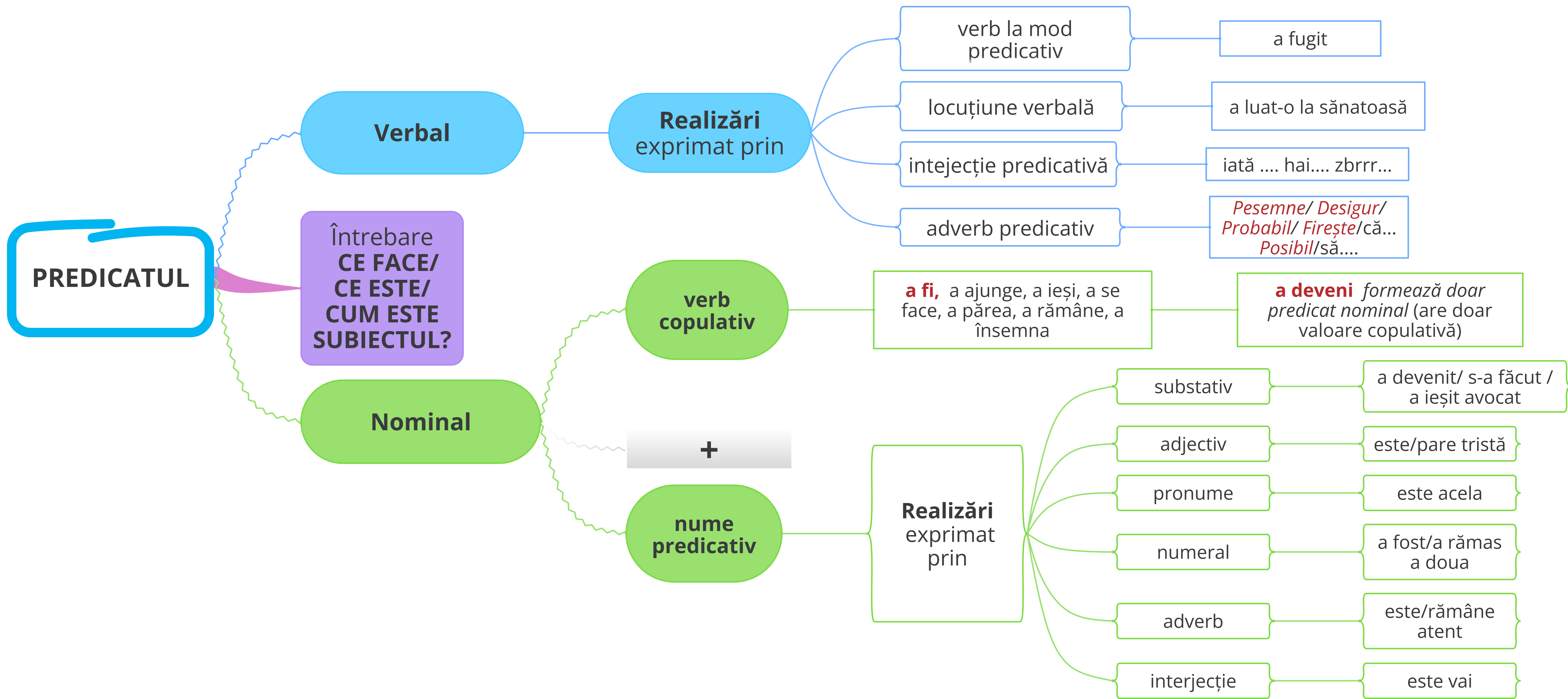
- pers. I și a II-a sg. și pl.:
 - (EU) Vin la voi.
 - (VOI) Veniți la noi.

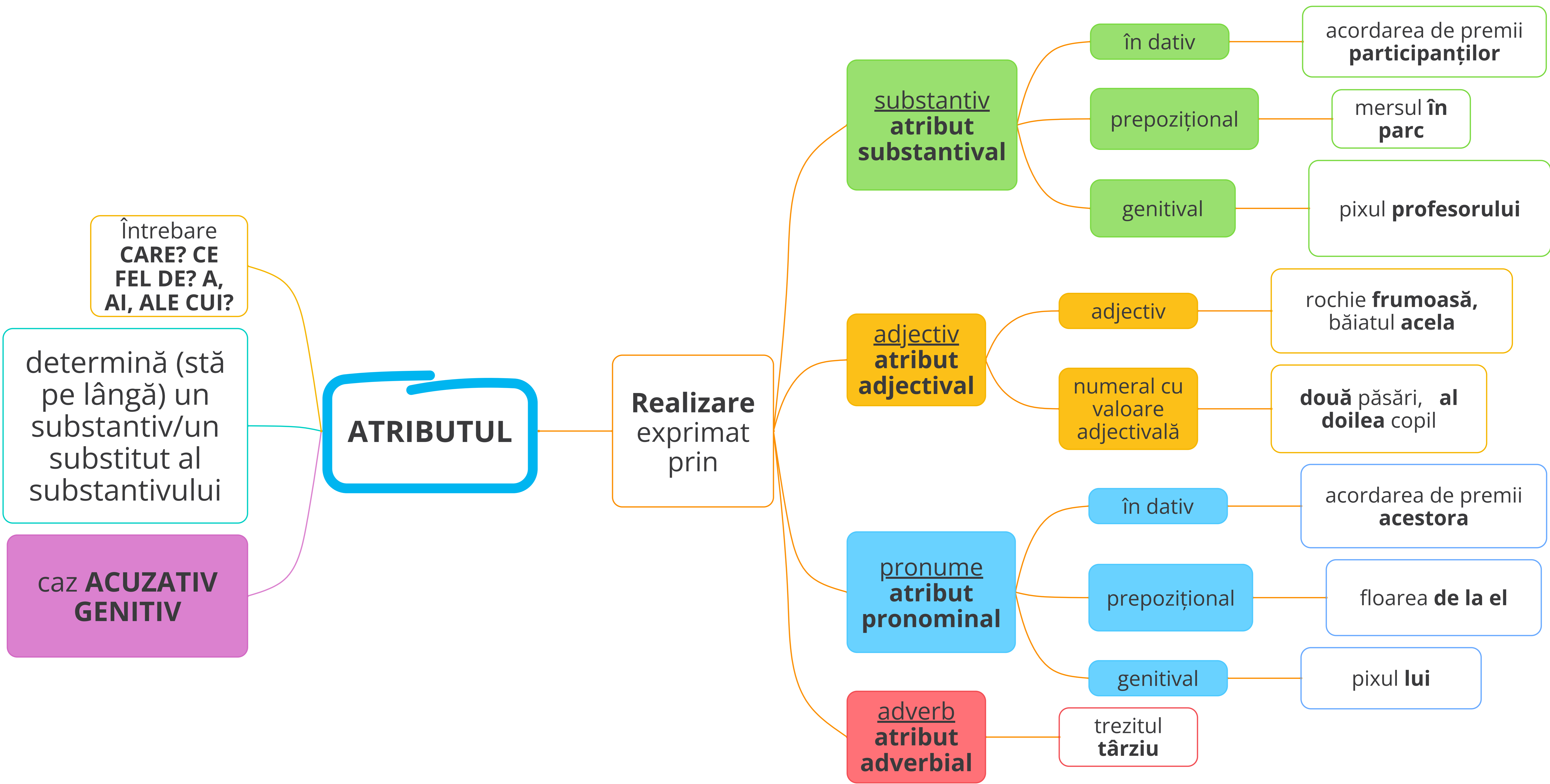
subiect **subînțeles**

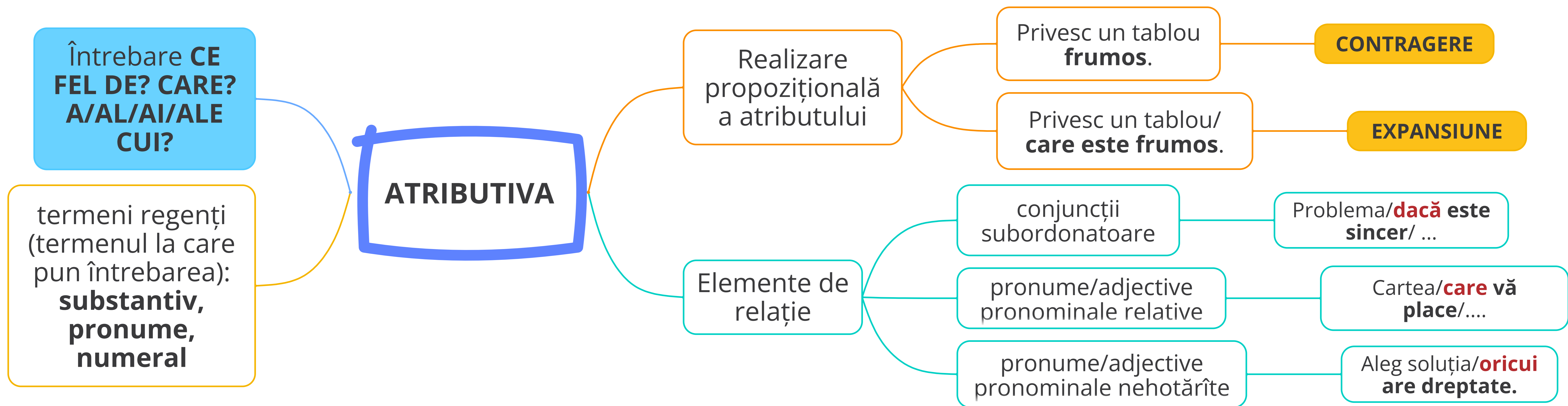
- persoana a III-a sg. și pl.: (EL/ELE) Joacă tenis.

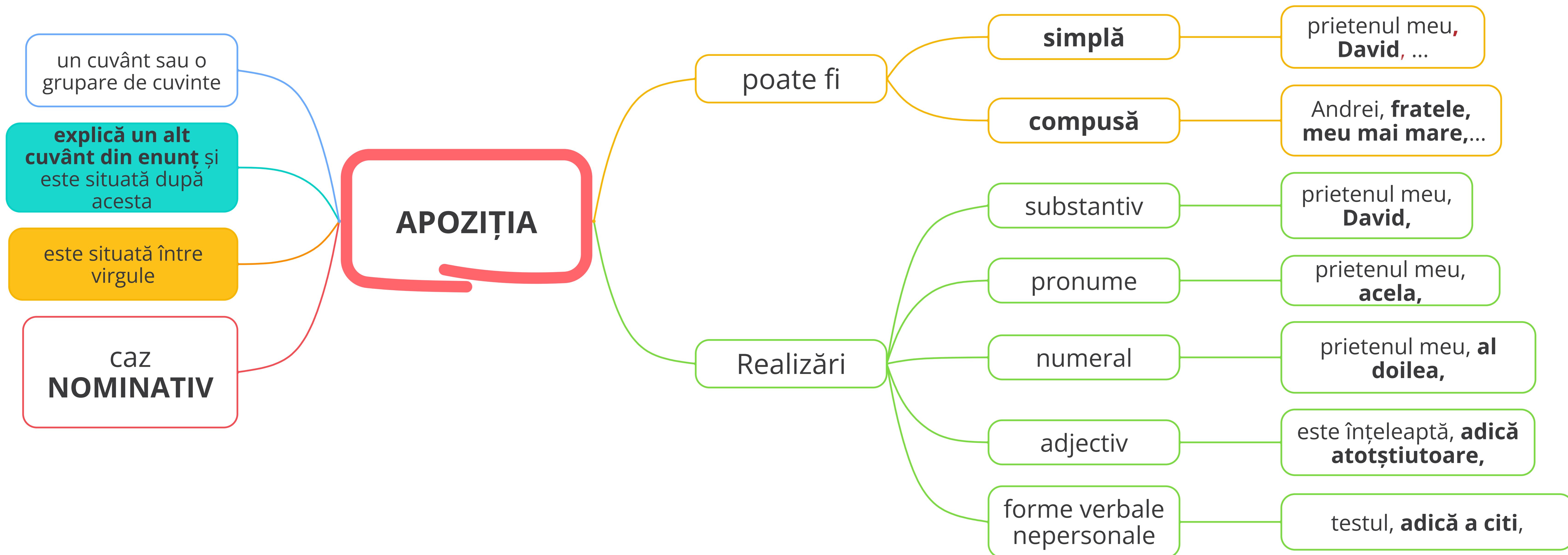
subiect **nedeterminat**

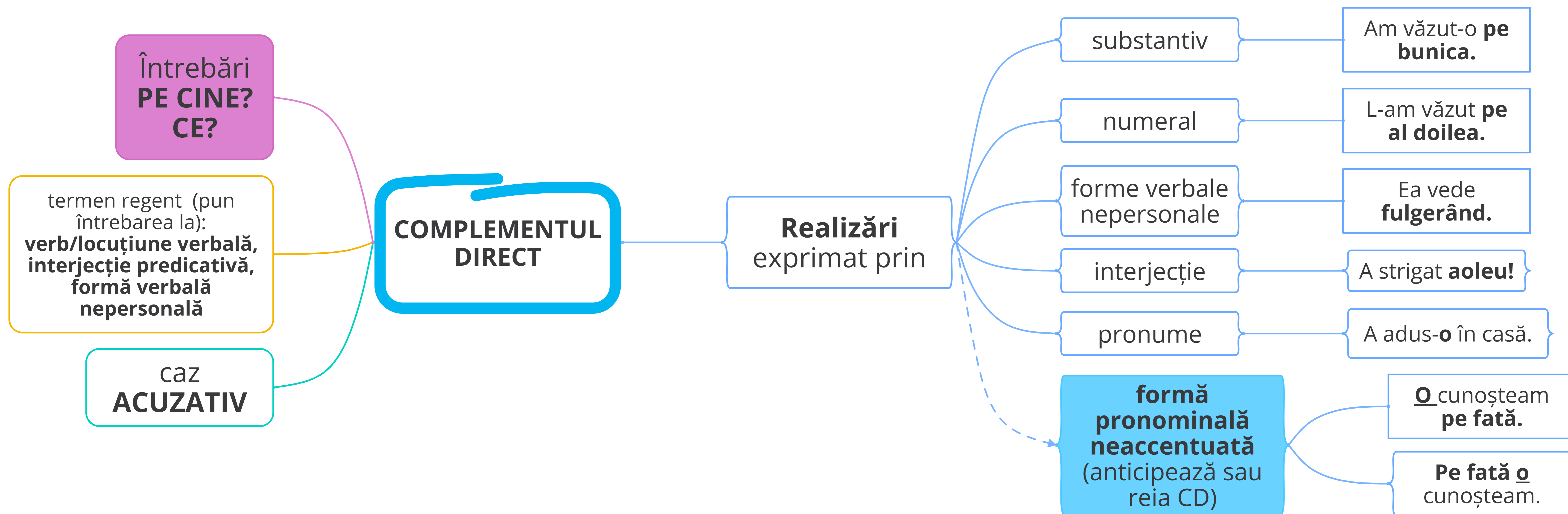
- nu se știe cine face acțiunea: **S-a stabilit/** că va veni.

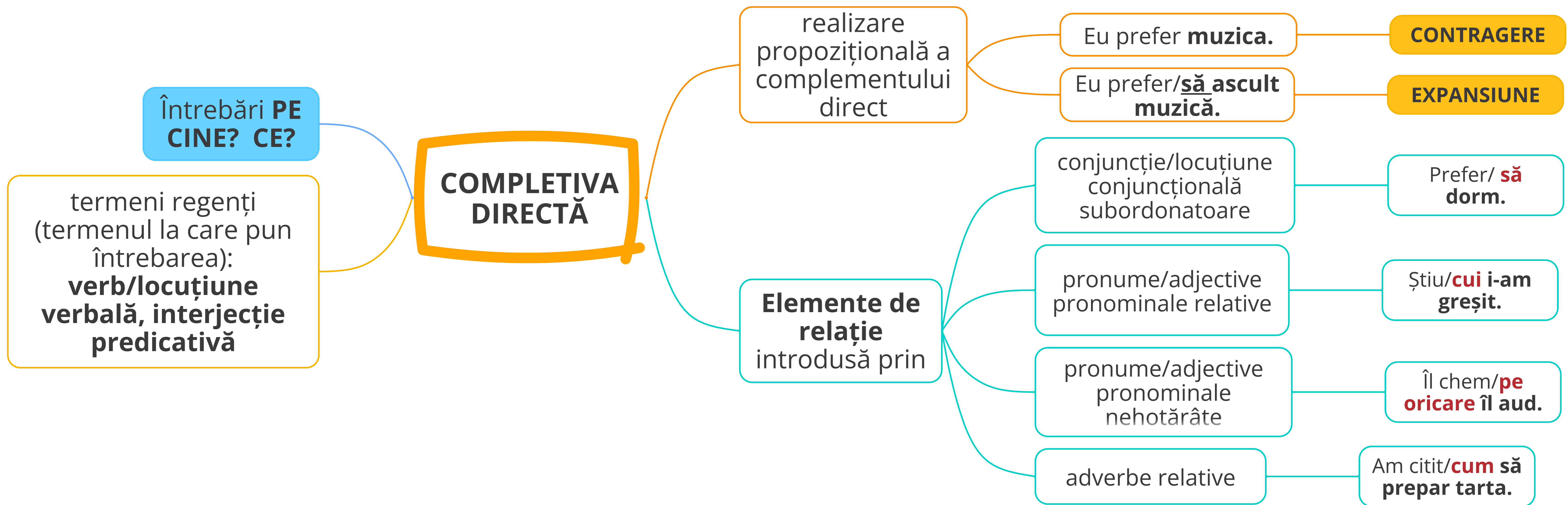

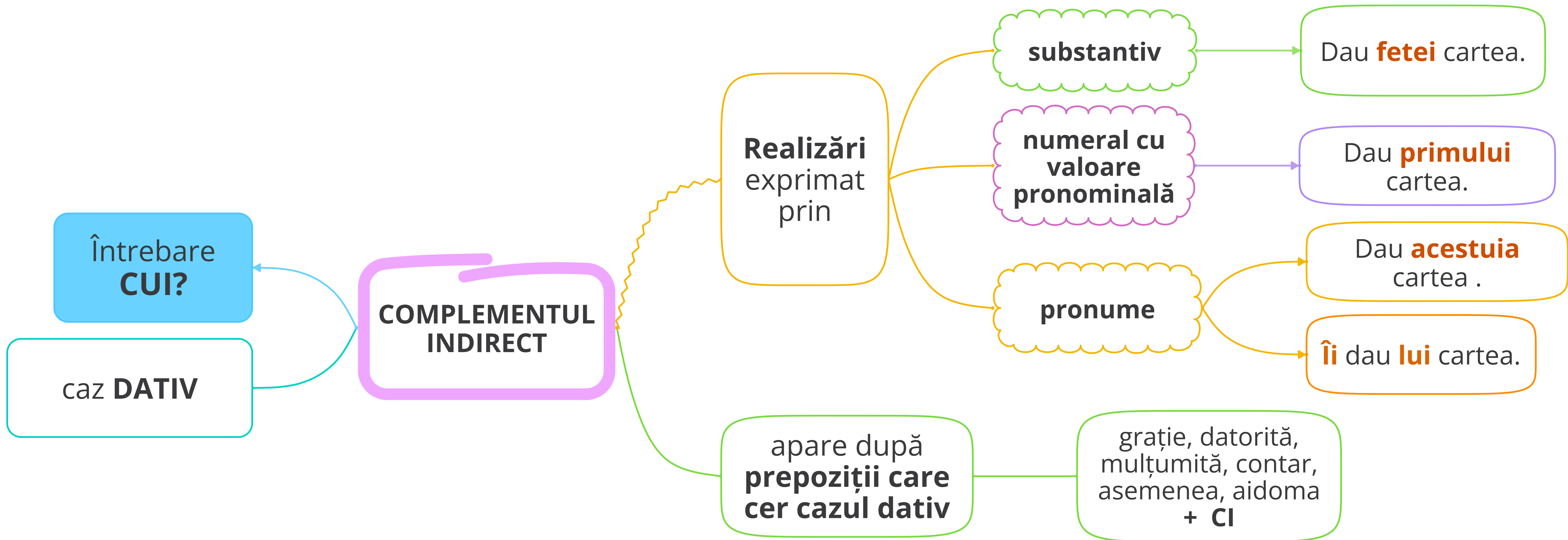

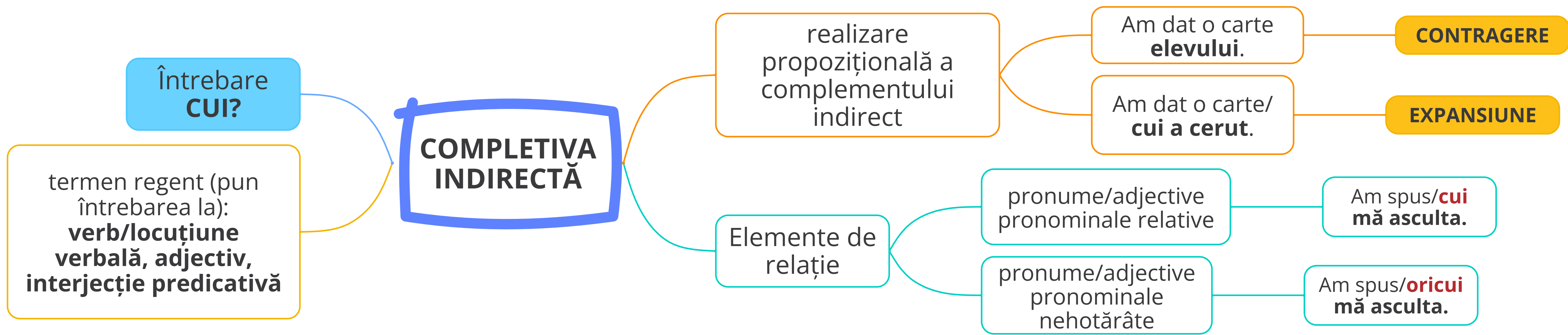

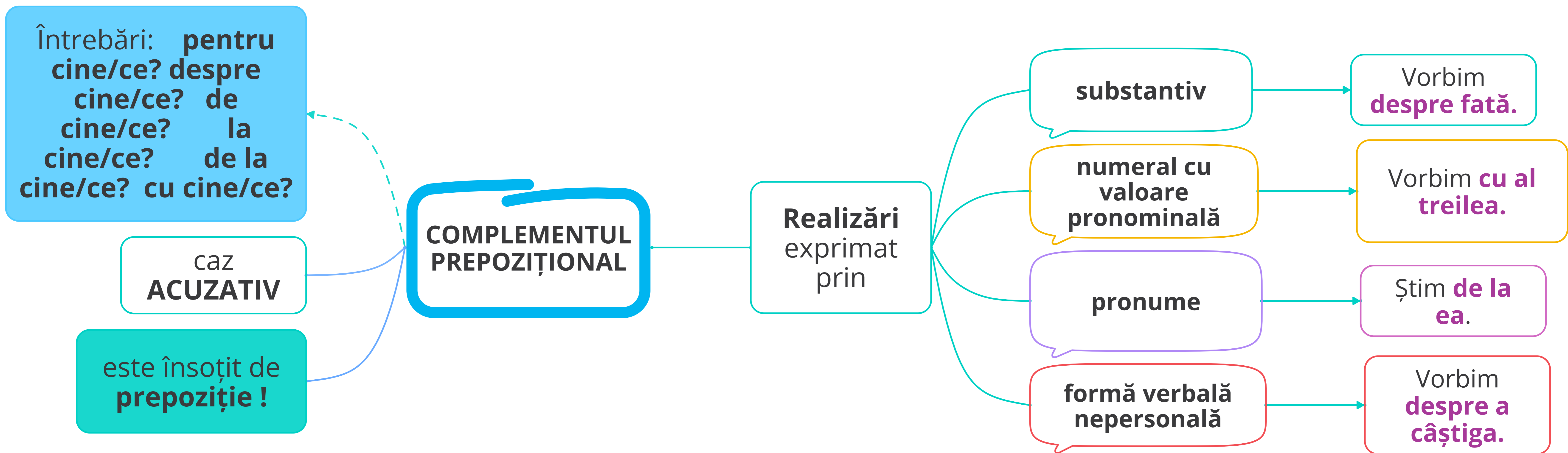

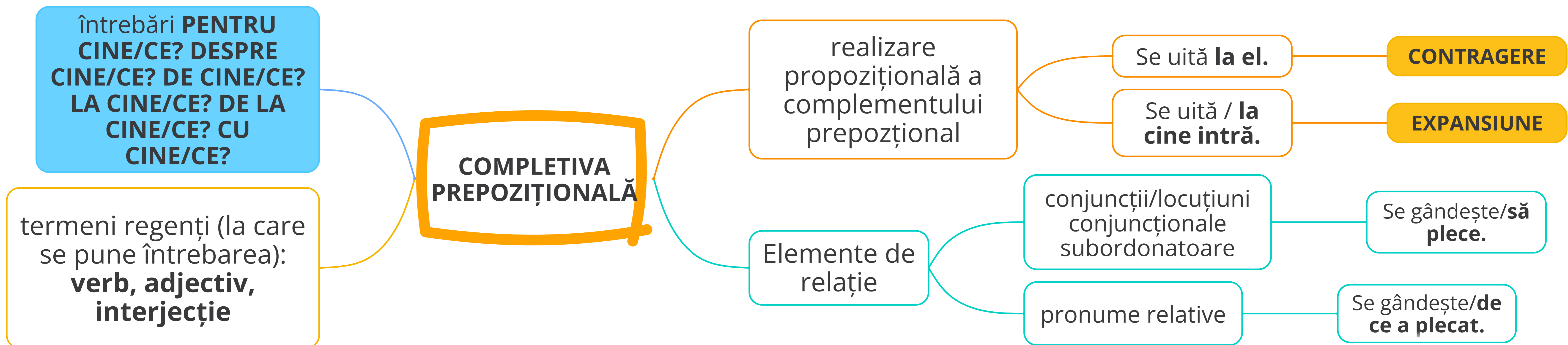

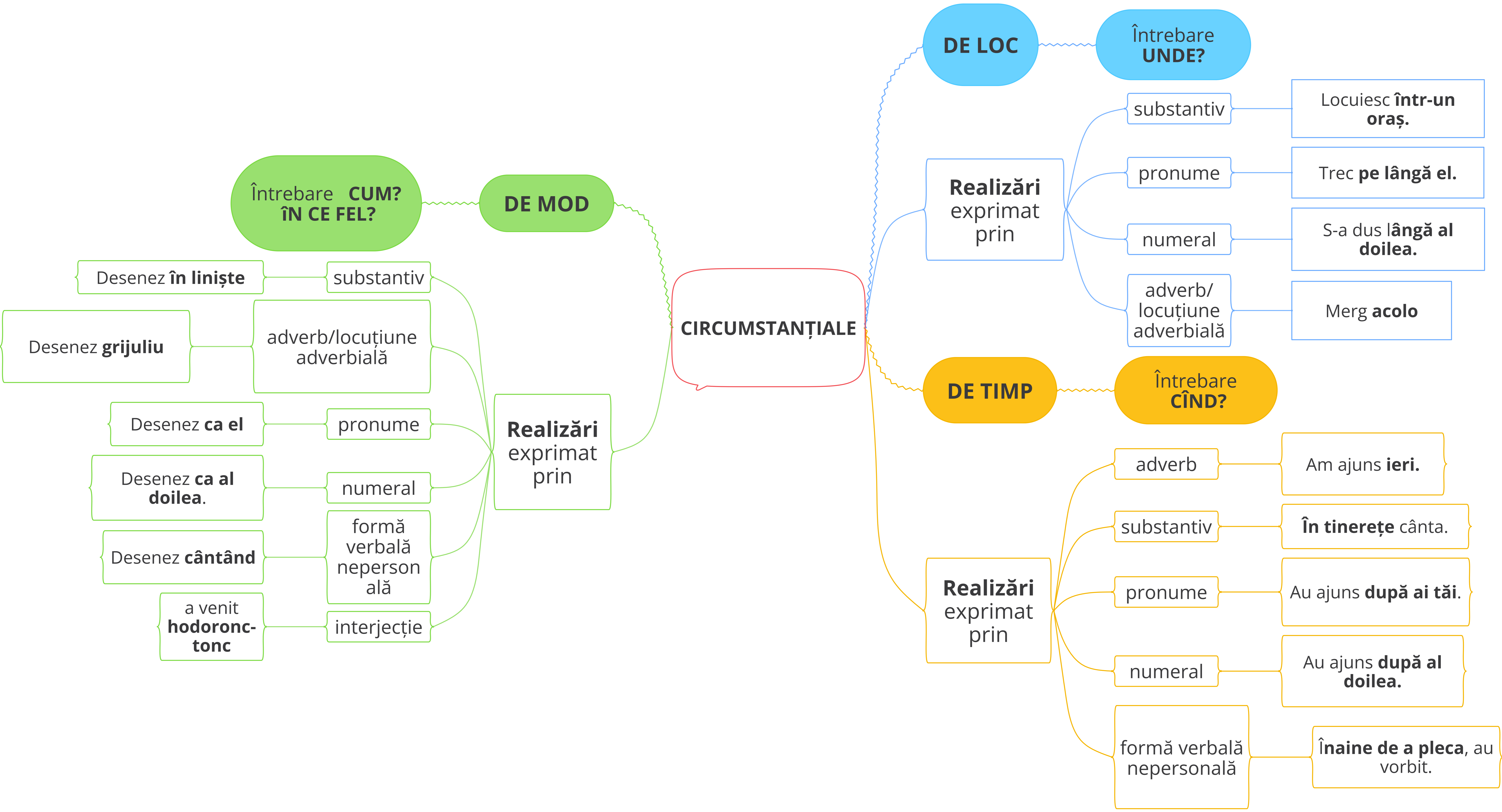

CIRCUMSTANȚIALE

DE CAUZĂ

Întrebare **DIN CE CAUZĂ/ PRICINA?**

Realizări exprimat prin

substantiv

plângea **de supărare**
Din invidie, a suferit.

pronume

Datorită lui, a reușit.

numeral

plângea **din cauza celor trei**

adjectiv

De fericită, plângea.

DE SCOP

Întrebare **CU CE SCOP? ÎN CE SCOP?**

Realizări exprimat prin

substantiv

în cazul genitiv

Învăț **în scopul promovării** testelor.

în cazul acuzativ

Învăț **pentru reușită**.

pronume

în cazul genitiv

Învăț **în vederea acestuia**.

în cazul acuzativ

Învăț **pentru acesta**.

numeral

în cazul genitiv

Învăț **în vederea primului**.

în cazul acuzativ

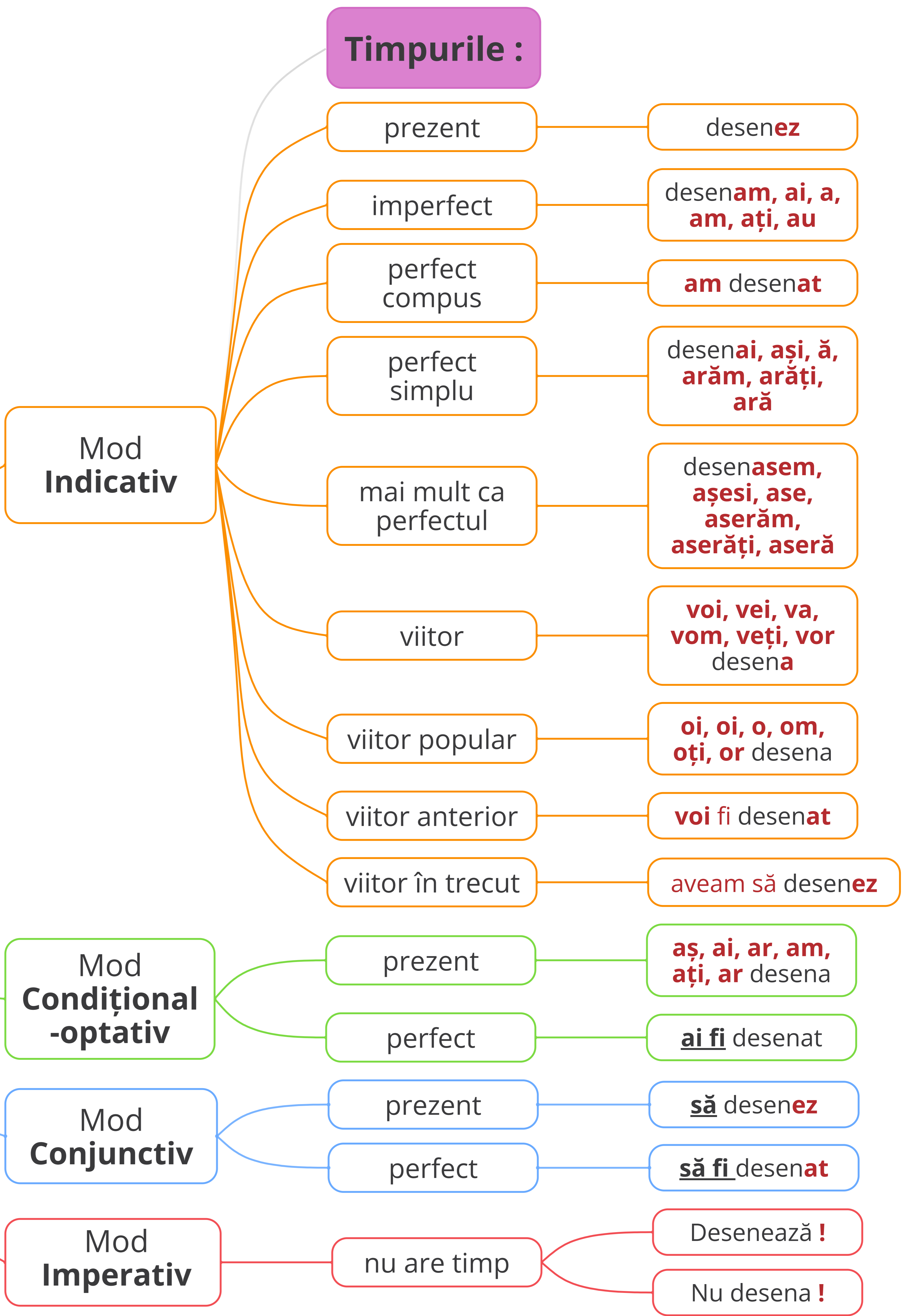
S-a întors **după doi** dintre ei.

formă verbală nepersonală

Învăț **pentru a reuși**.

Cele care
formează
predicatul !

VERBUL MODURI VERBALE

Categorii gramaticale ale VERBULUI

FLEXIUNEA VERBULUI

persoana

I, II, III

număr

singular

plural

mod

vezi harta cu modurile verbale

timp

vezi harta cu modurile verbale

CONJUGAREA VERBULUI

I

a cânta**a**

a II-a

a plăcea**ea**

a III-a

a merge**e**

a IV-a

a citi**i**

a V-a

a urî**î**

VERBUL
FORME VERBALE
NEPERSONALE

NU
formează
predicat
verbal !

INFINITIVUL
forma din
dicționar

prezent

a veni

perfect

a **fi** venit

GERUNZIUL

radical + **ând/**
ind

ven-**ind**
cânt-**ând**

PARTICIPIU

radical + **s/t**

cânta-**t**

SUPIN

prepoziție
de/la/pentru
+ **participiu**

de/la/pentru
cântat

CONSTRUCȚII SINTACTICE

ACTIVE
subiectul face o
acțiune și CD o
suportă

S + P + CD
EU tund IARBA

PASIVE acțiunea
se face cu ajutorul
complementului
de agent

S + P + C. de agent
IARBA este tunsă DE MINE

cu pronume **REFLEXIVE**
subiectul face o acțiune și tot el
o suportă

Ea **se tunde**
singură

INCIDENTE
redau o
explicație
suplimentară

Vine, **desigur**,
la tine.

cuvinte
separate

Vino, **spuse el**.

propoziții

IMPERSONALE
nu au subiect

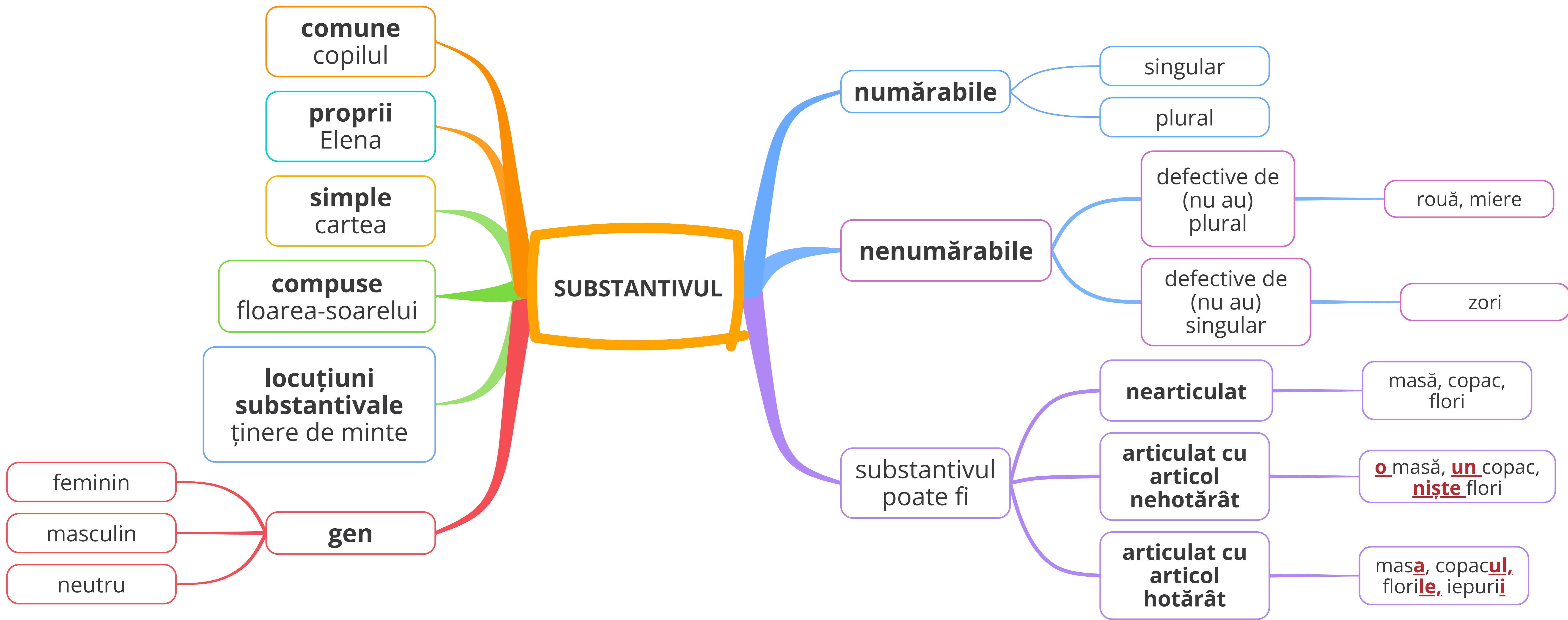
ninge, plouă

mi-e frig

trebuie ... , se
cuvine ...

este bine ...
este adevărat
...

se pleacă ...

CAZURILE SUBSTANTIVULUI

genitiv

- Geanta **Mariei** este nouă. (al/a/ai/ale cui? → **atribut genitiv**)
- Lupta **împotriva colegilor** nu este dreaptă. (care? ce fel de? → **atribut prepozițional**)
- Creionul **este al Mariei**. (a/al cui este? ai/ale cui sunt? → **nume predicativ**)
- Locuiește **deasupra magazinului**. (unde? de unde? până unde? încotro? → **circumstanțial de loc**)
- Am ajuns **înaintea Mariei**. (când? de când? până când? cât timp? → **circumstanțial de timp**)

vocativ

Copile, nu mai alerga ! (NU are funcție sintactică)

dativ

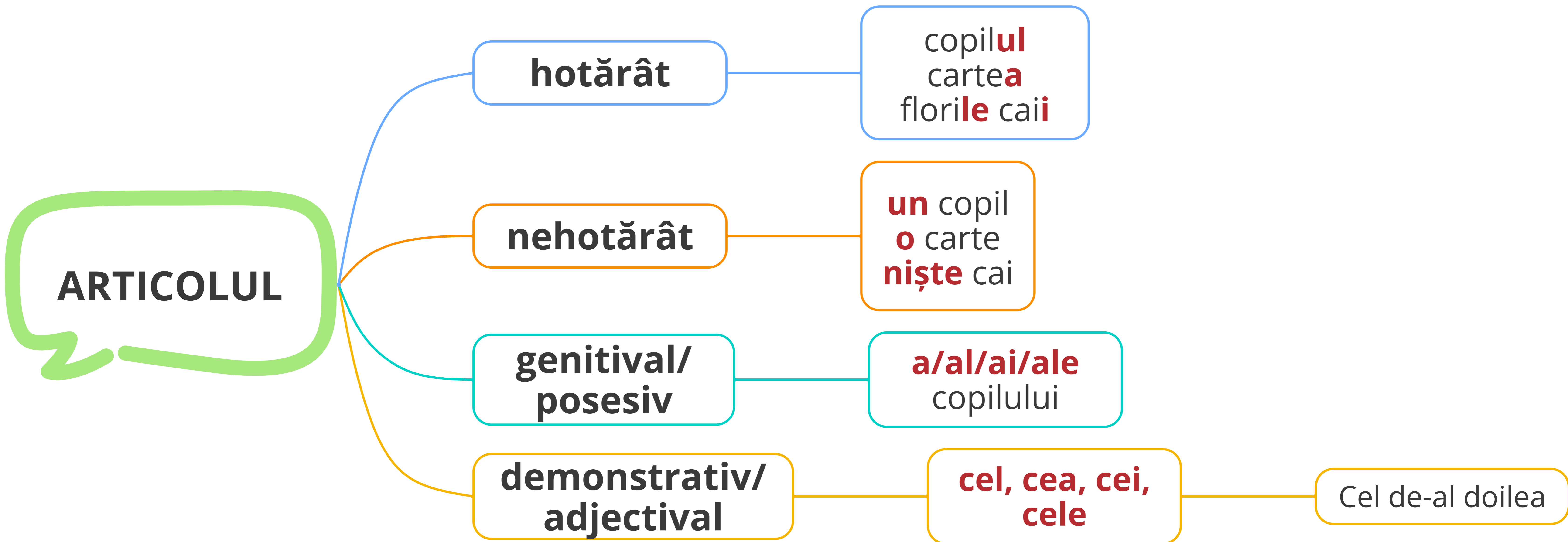
- Dăruiesc **fetei** o floare. (cui? → **complement indirect**)
- Voi proceda **asemenea Mariei**. (cum? în ce fel? în ce mod? → **circumstanțial de mod**)
- Comportarea **aidoma părinților** este de dorit. (care? ce fel de? → **atribut prepozițional**)
- Copilul **este aidoma Mariei**. (cine este? ce este? cum este? → **nume predicativ**)

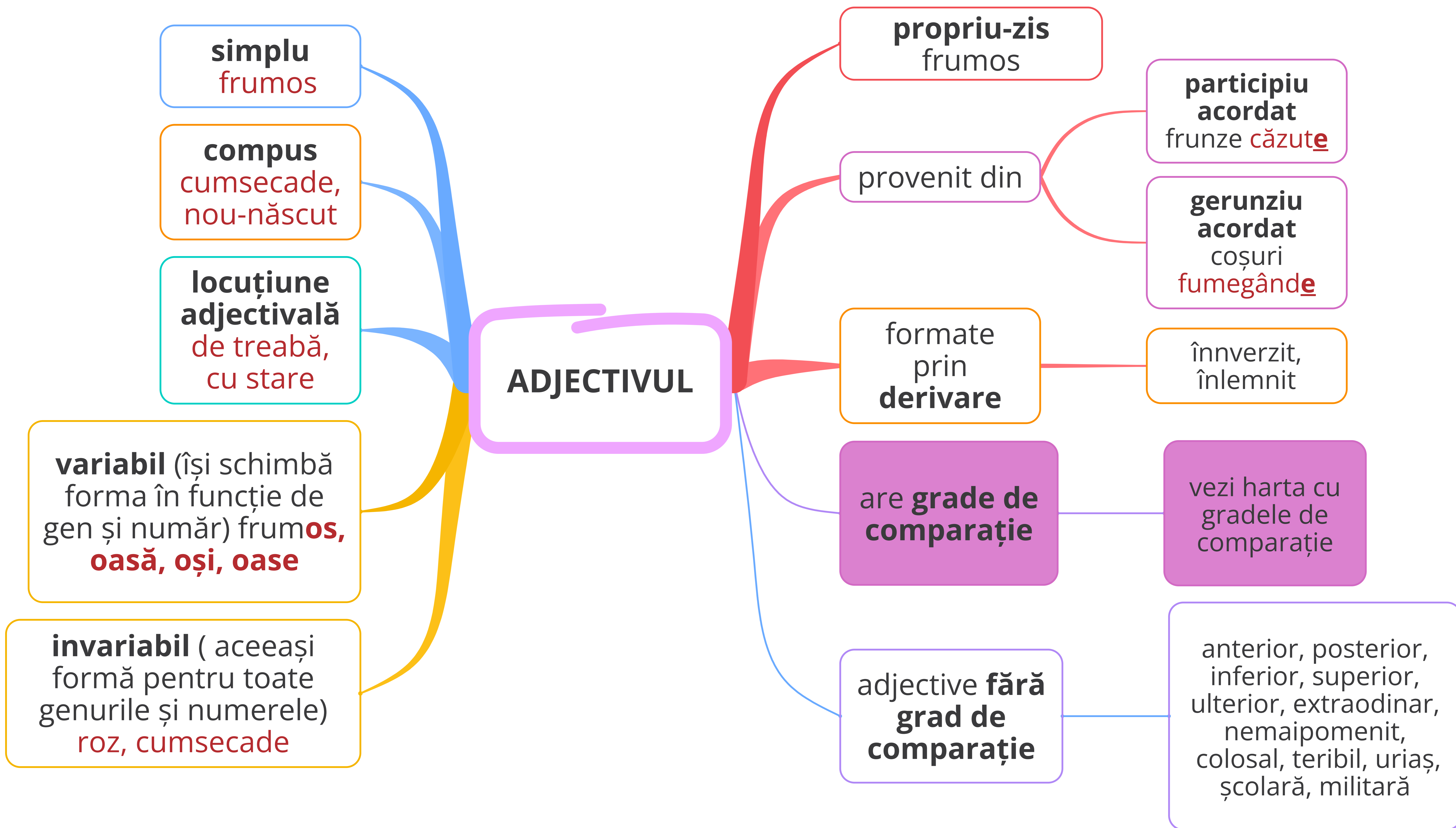
acuzativ

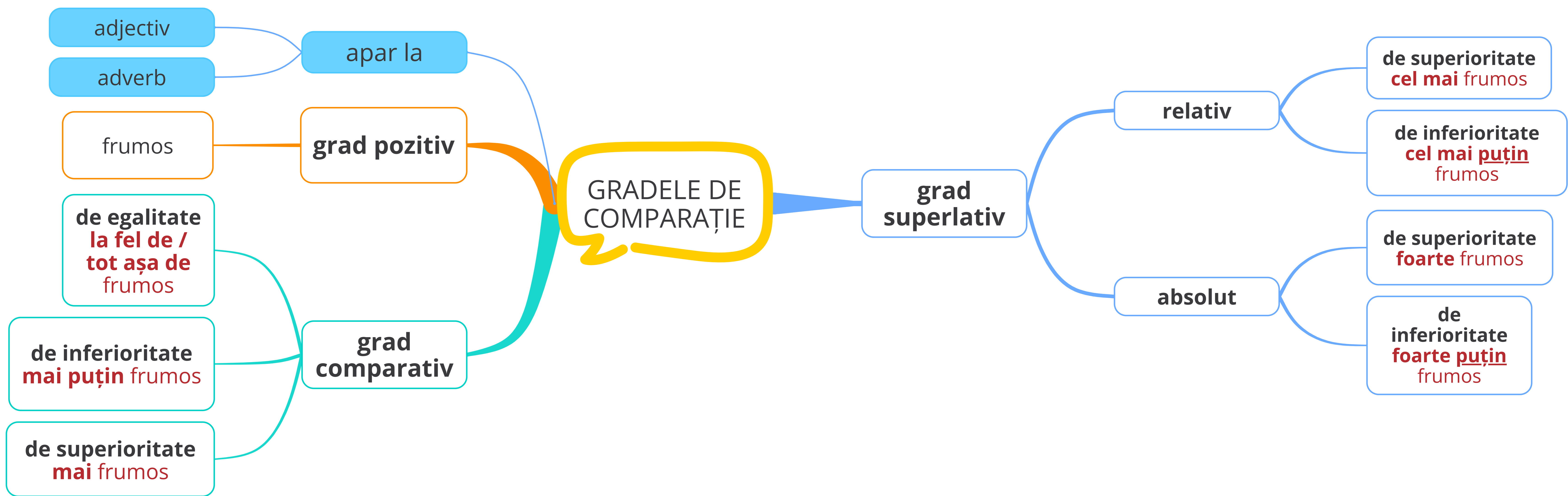
- Pe Maria** am strigat-o. Am văzut **o ciocănitoare**. (pe cine? ce? → **complement direct**)
- Vorbeam **despre Maria**. Vorbeam **cu Andrei**. Mă gândesc **la casa** mea. Am adus cărțile **pentru Ioana**. (despre cine/ce? cu cine/ce? la cine/ce? pentru cine/ce? → **complement prepozițional**)
- Merg **la Victor**. Ei vin **de la teatru**. (unde? de unde? până unde? încotro? → **circumstanțial de loc**)
- Voi proceda **ca Maria**. (cum? în ce fel? în ce mod? → **circumstanțial de mod**)
- Plouă **de zile** întregi. (când? de când? până când? cât timp? → **circumstanțial de timp**)
- Cartea este cumpărată **de Vlad**. (de către cine? → **complement de agent**)
- Copertile **de carte** sunt rupte. (care? ce fel de? → **atribut prepozițional**)
- Gardul este **din lemn**. (cine/ce este? cum este? → **nume predicativ**)

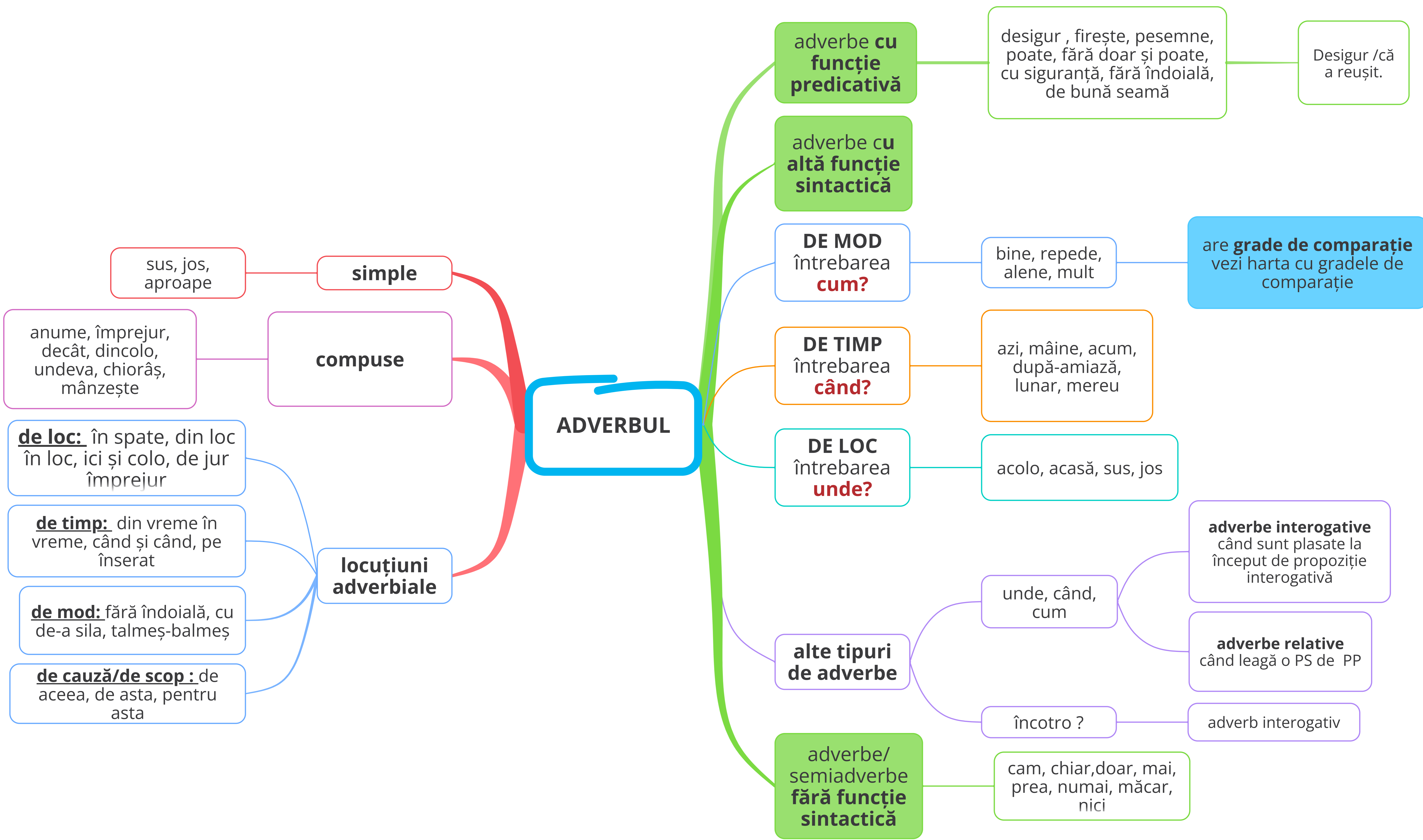
nominativ

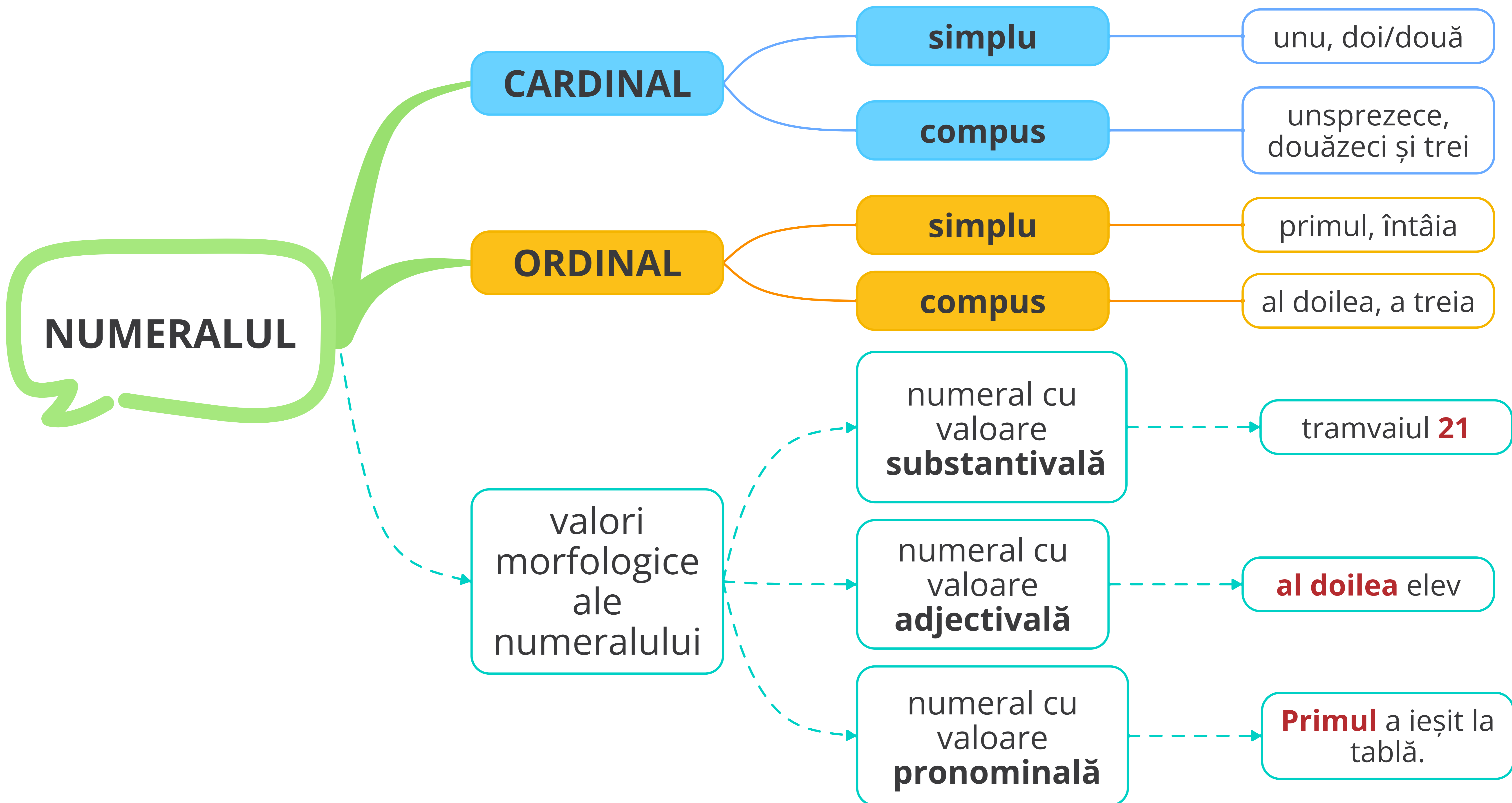
- Cartea** este nouă. (cine? ce? → **subiect**)
- Acea **era cartea** mea. (cine este? ce este? cum este? → **nume predicativ**)
- Sora lui, **Maria**, este elevă. (care? ce fel de? → **atribut apozitional**)

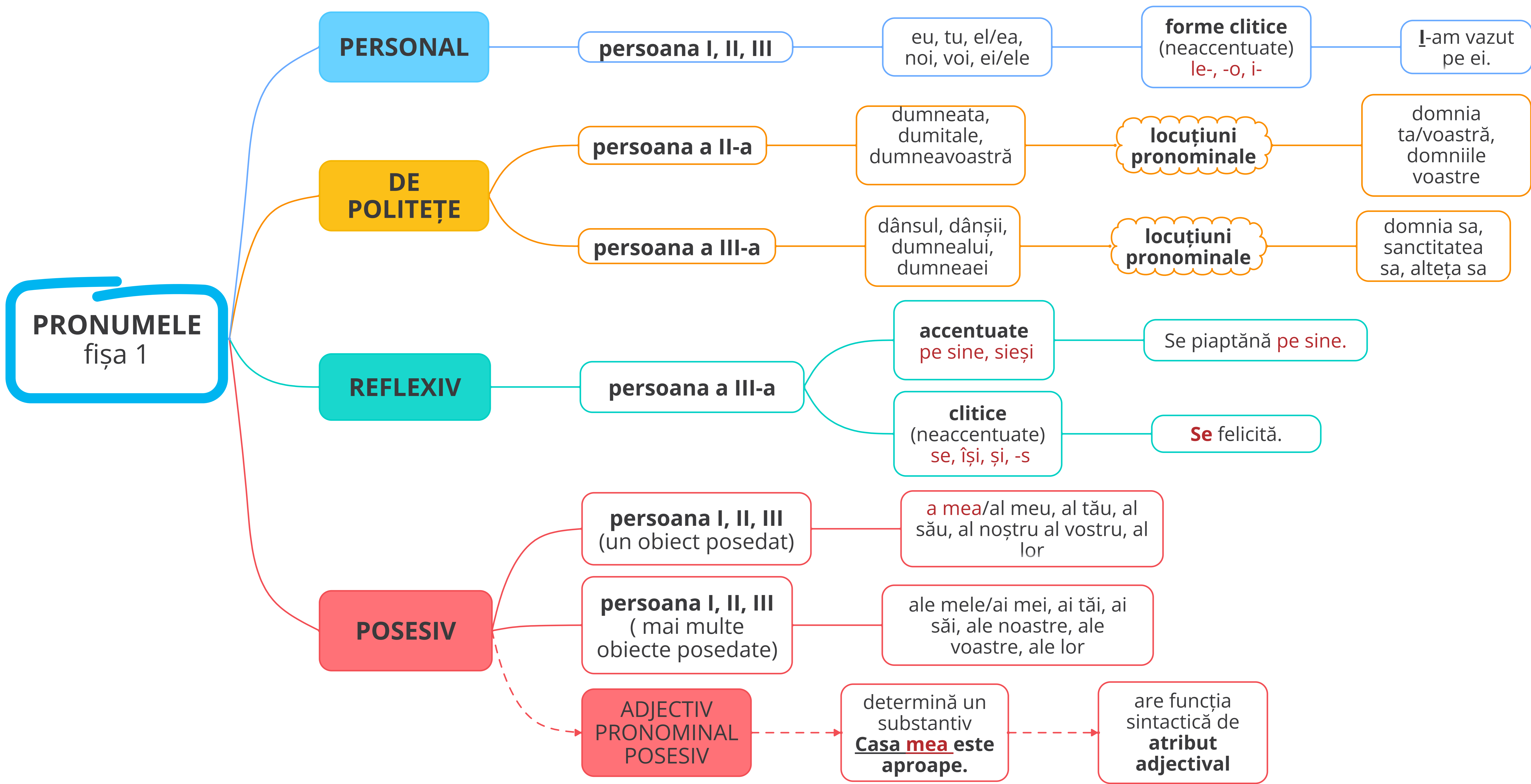

PRONUMELE fișa 2

DEMONSTRATIV

de apropiere

acesta/aceștia,
aceasta/acestea

Aceasta este aproape.

de departare

acela/aceia,
aceea/acelea

de identitate

același/aceiași,
aceeași/aceleași

de diferențiere

celălalt/ceilalți,
cealaltă/celelalte

ADJECTIVUL PRONOMINAL DEMONSTRATIV

determină un substantiv
Casa aceasta este aproape.

are funcția sintactică de **atribut adjectival**

INTEROGATIV

apare în enunțuri interogative/ are funcția sintactică a substantivului căruia îi ține locul

care, cine, ce cât...?

Care a venit?
Pe cine ai văzut?

ADJECTIVUL PRONOMINAL INTERGOGATIV

determină un substantiv
Care casă îți place?

are funcția sintactică de **atribut adjectival**

NEHOTĂRÂT

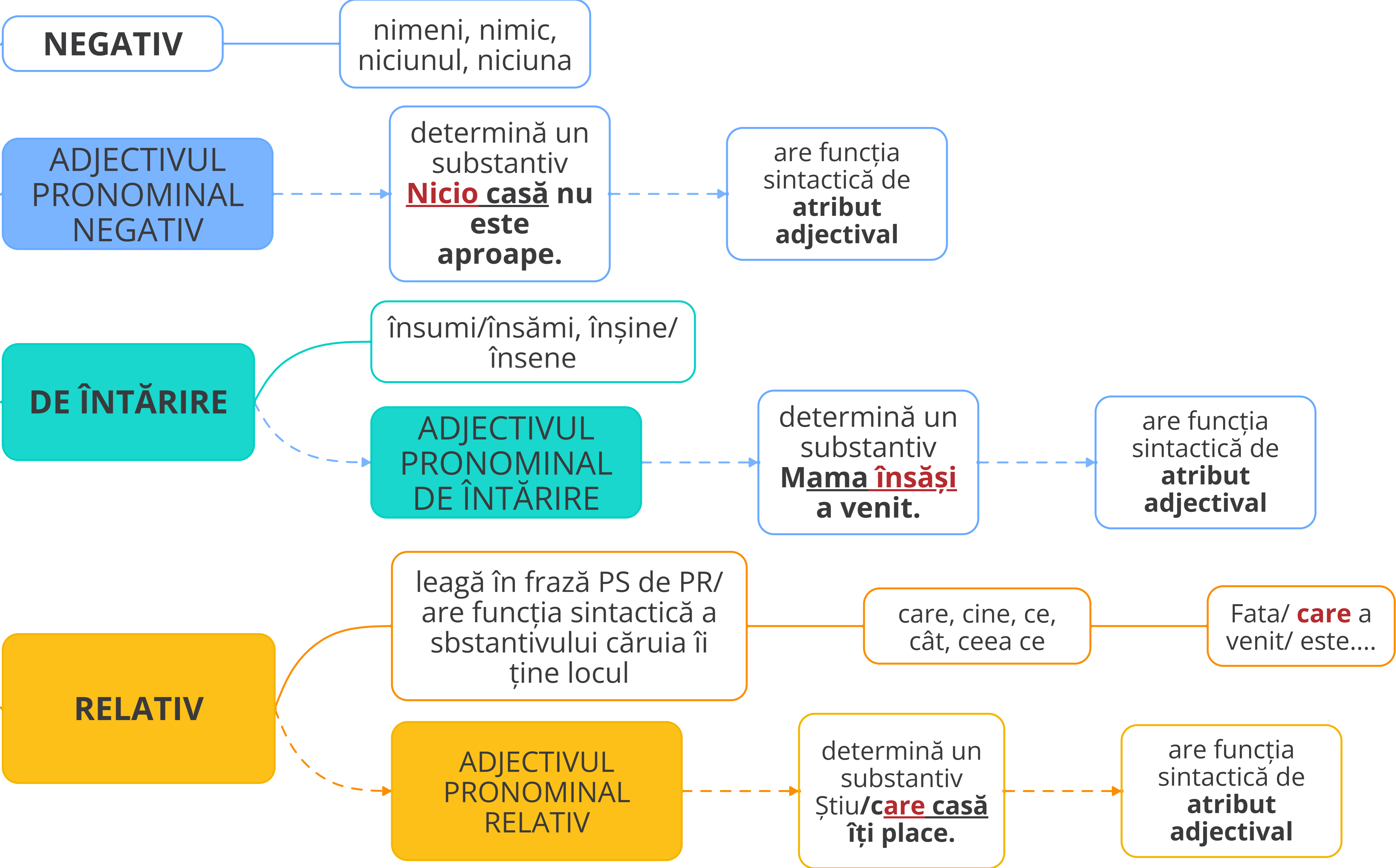
fiecare, oricine, careva, vreuna, altcineva, cutare, unul, altul

ADJECTIVUL PRONOMINAL NEHOTĂRÂT

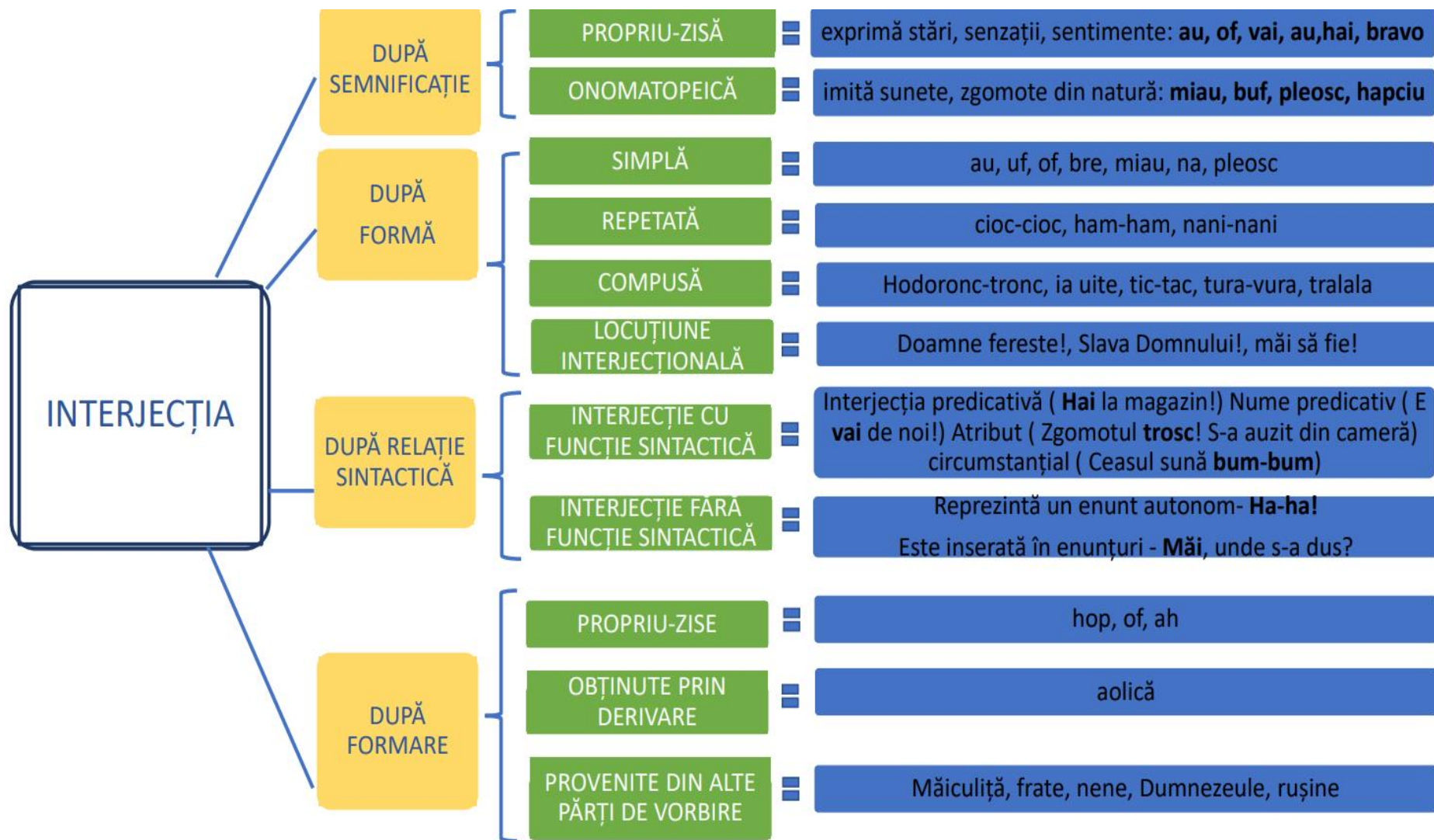
determină un substantiv
Oricare casă îți place.

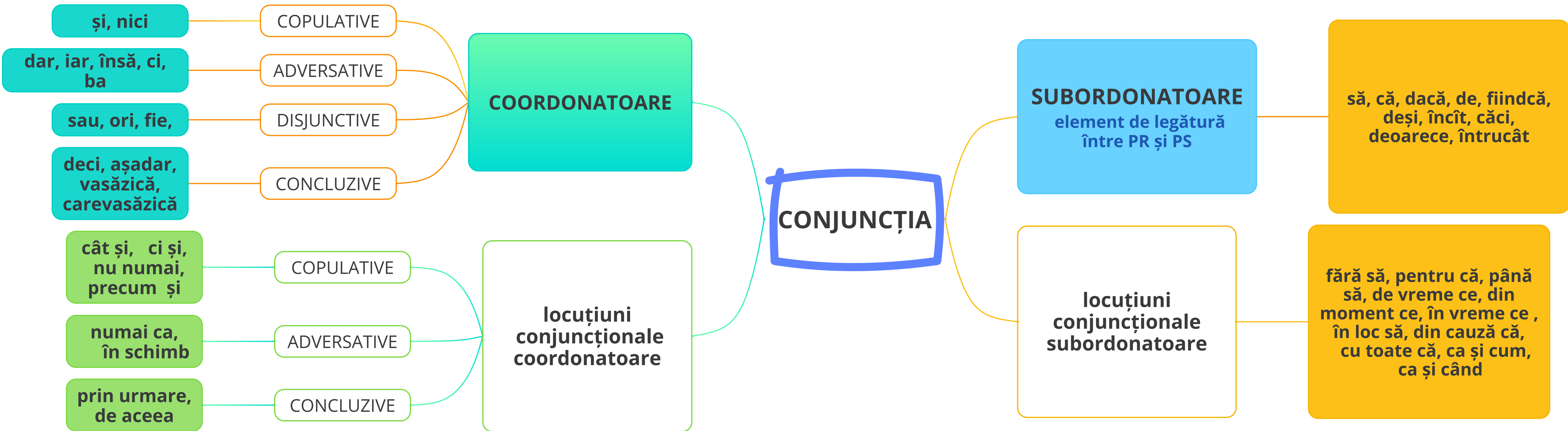
are funcția sintactică de **atribut adjectival**

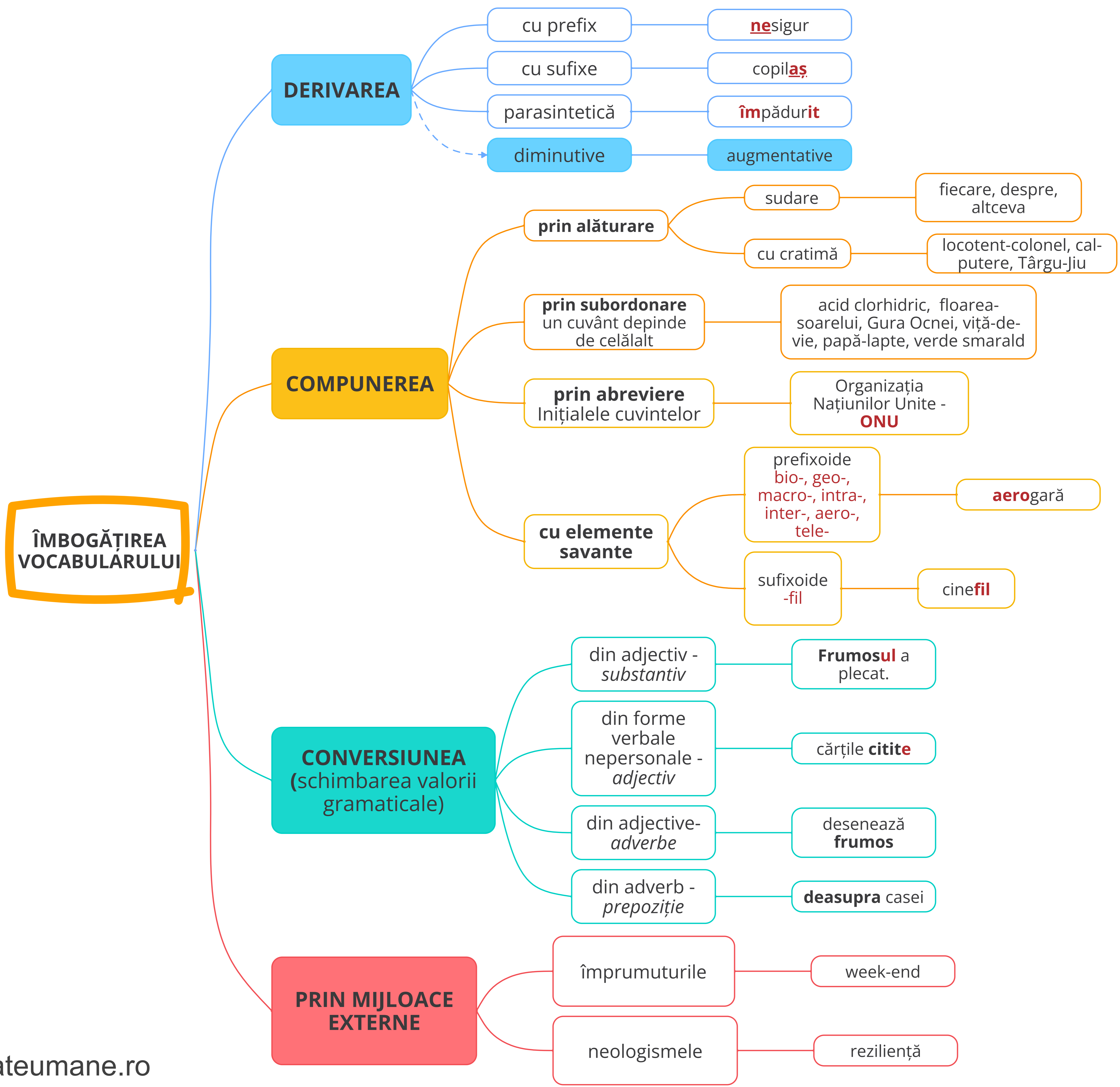
PRONUMELE fișa 3

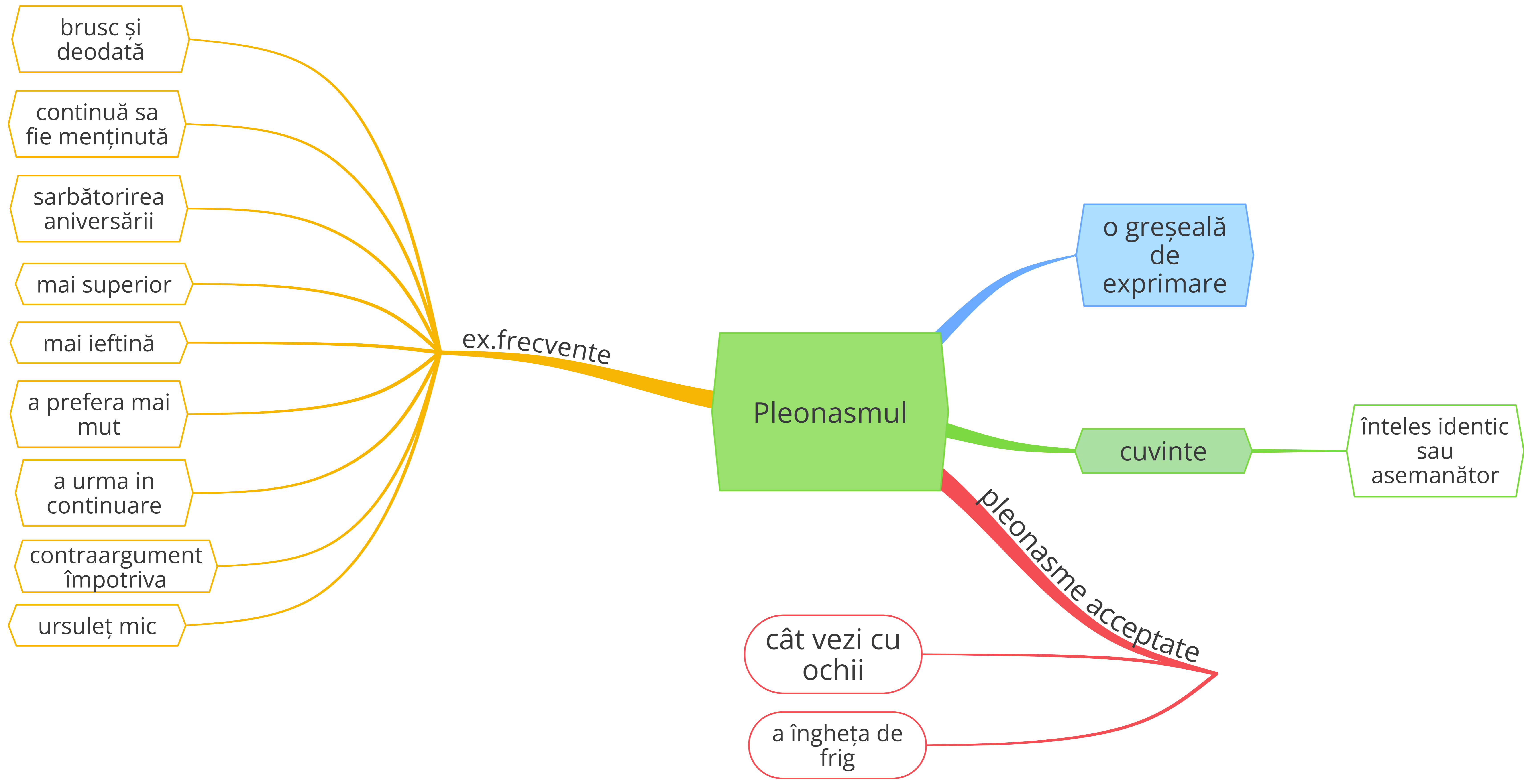

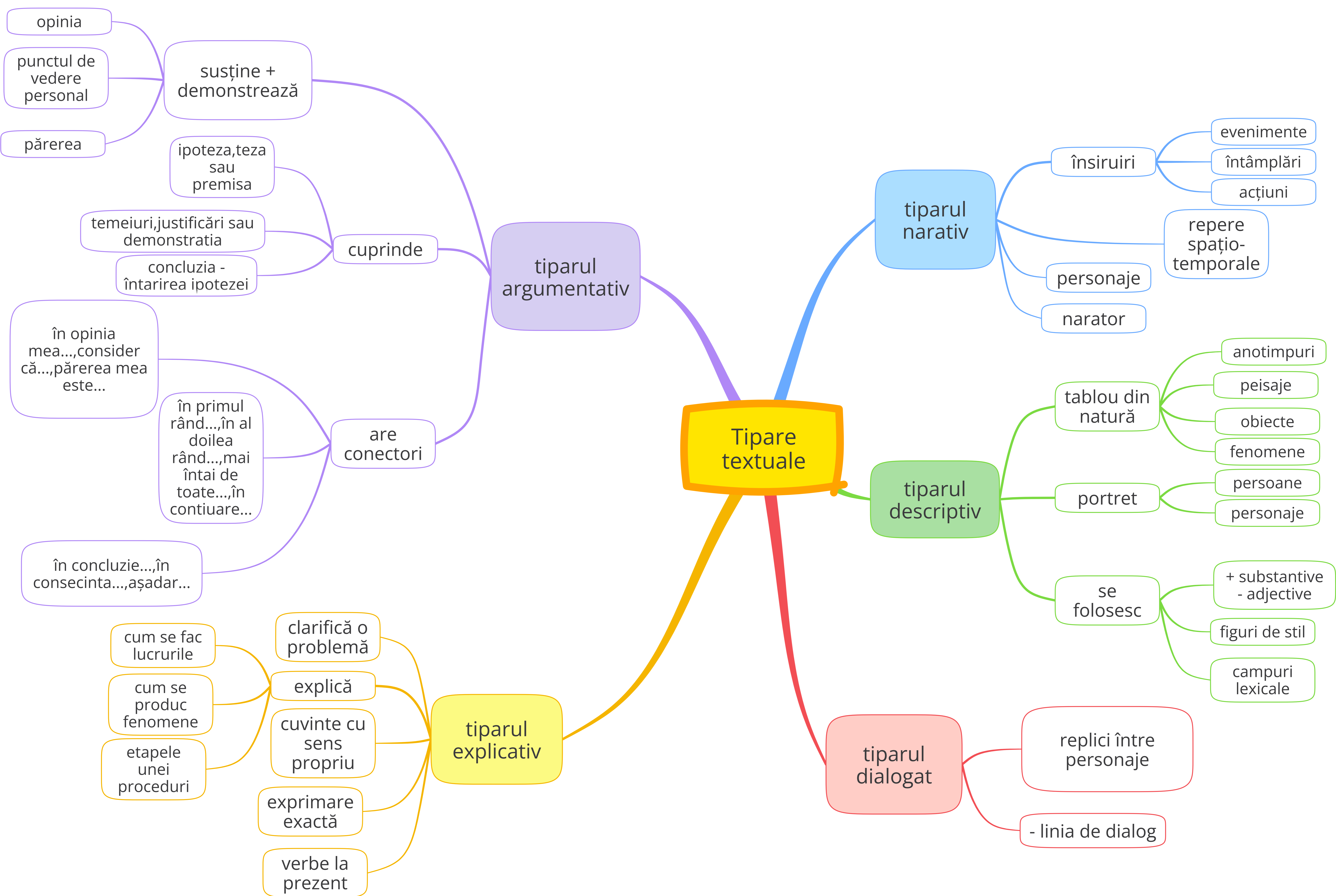

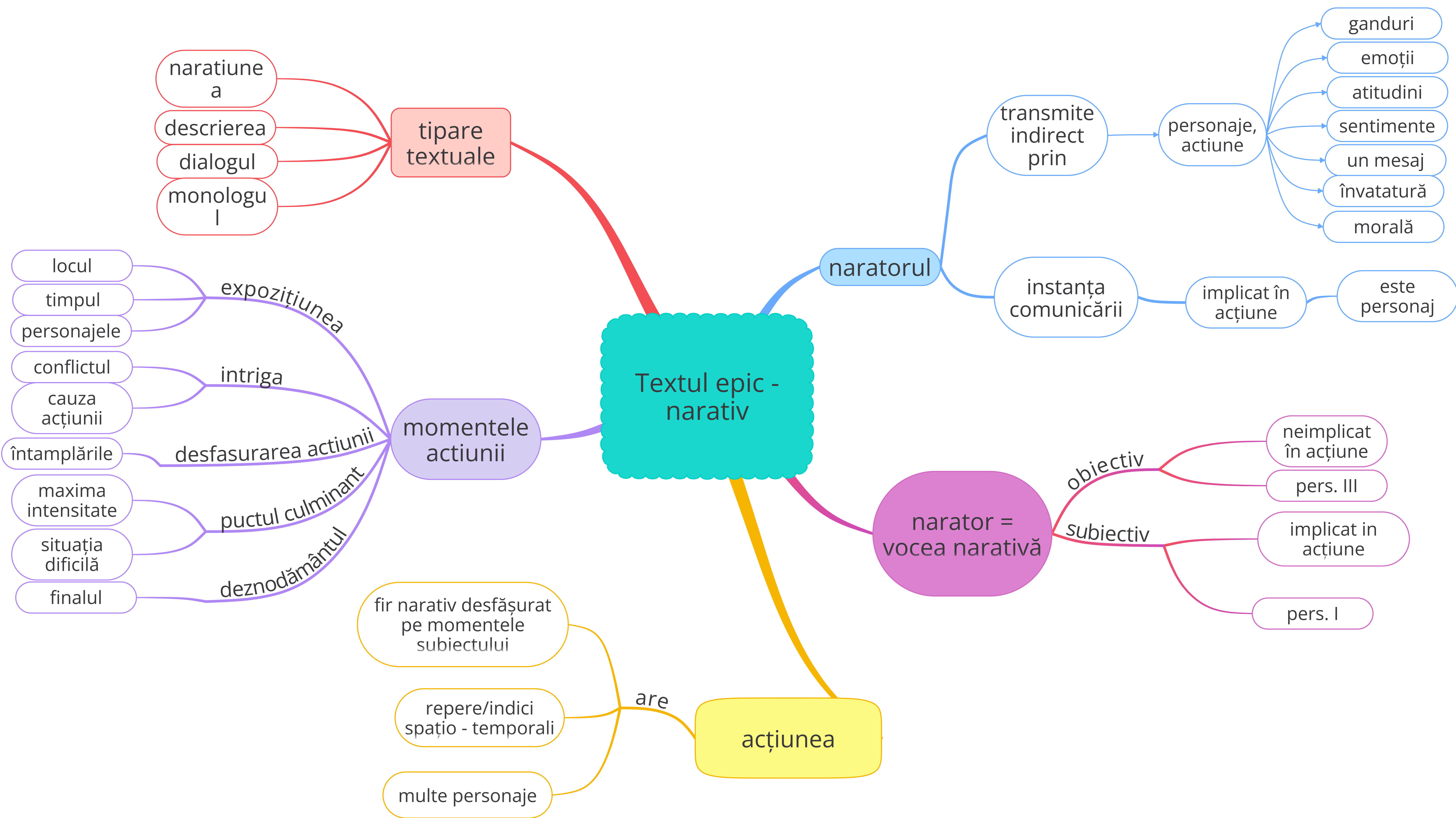

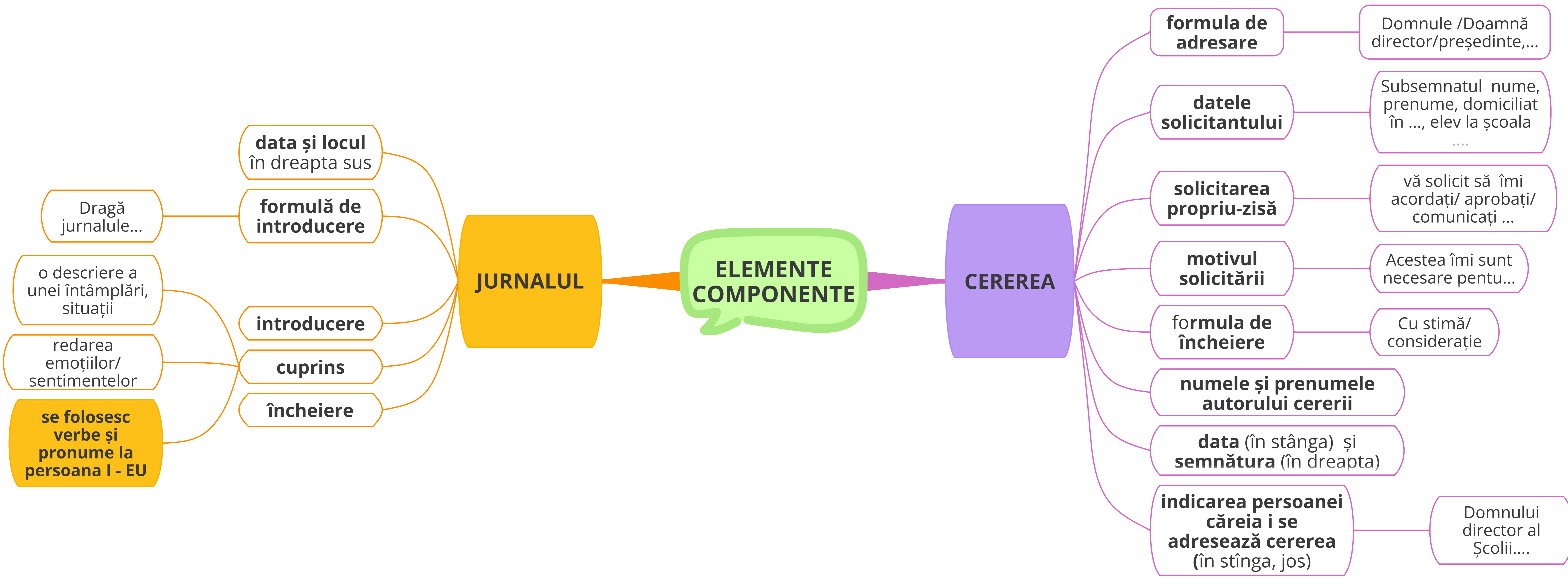

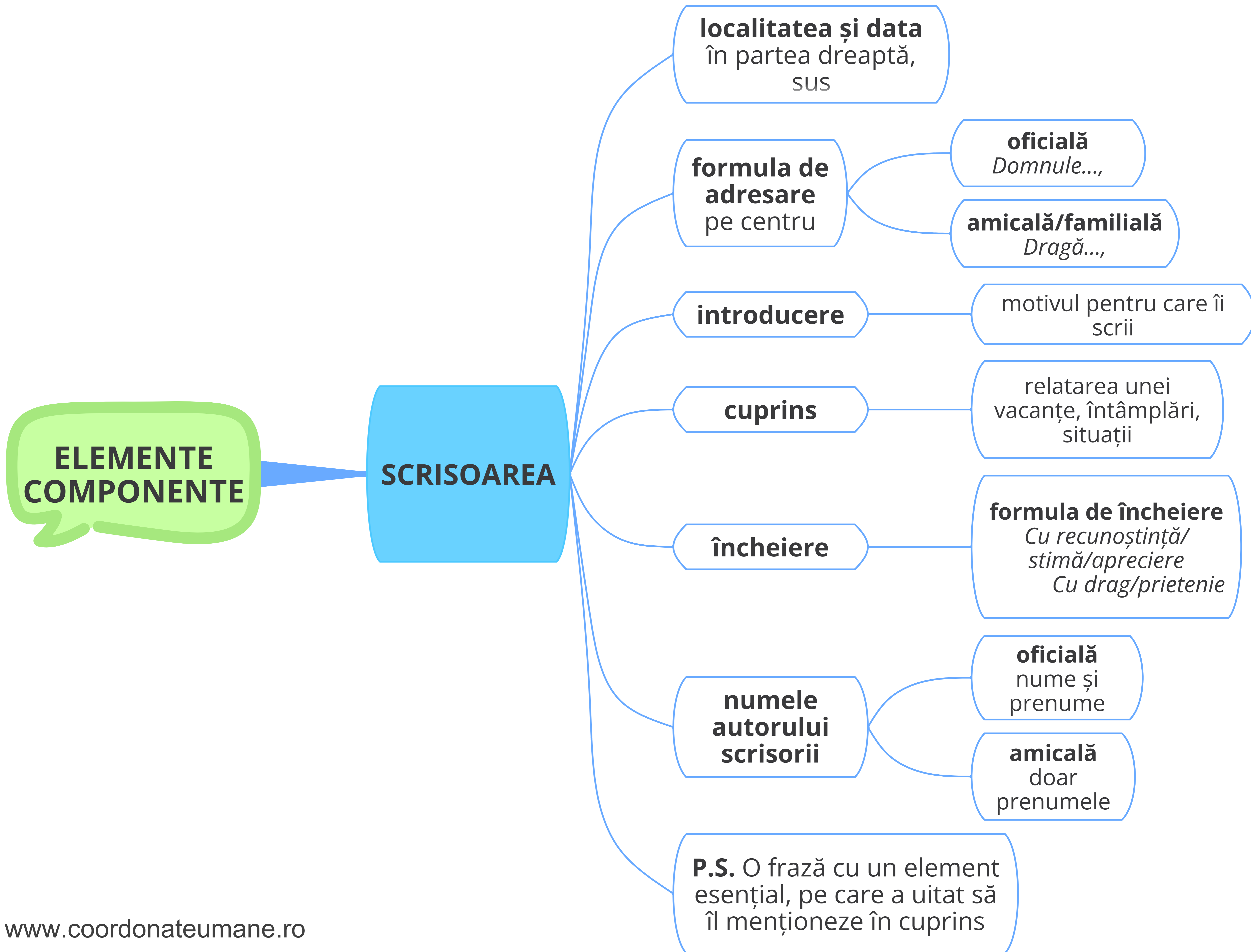

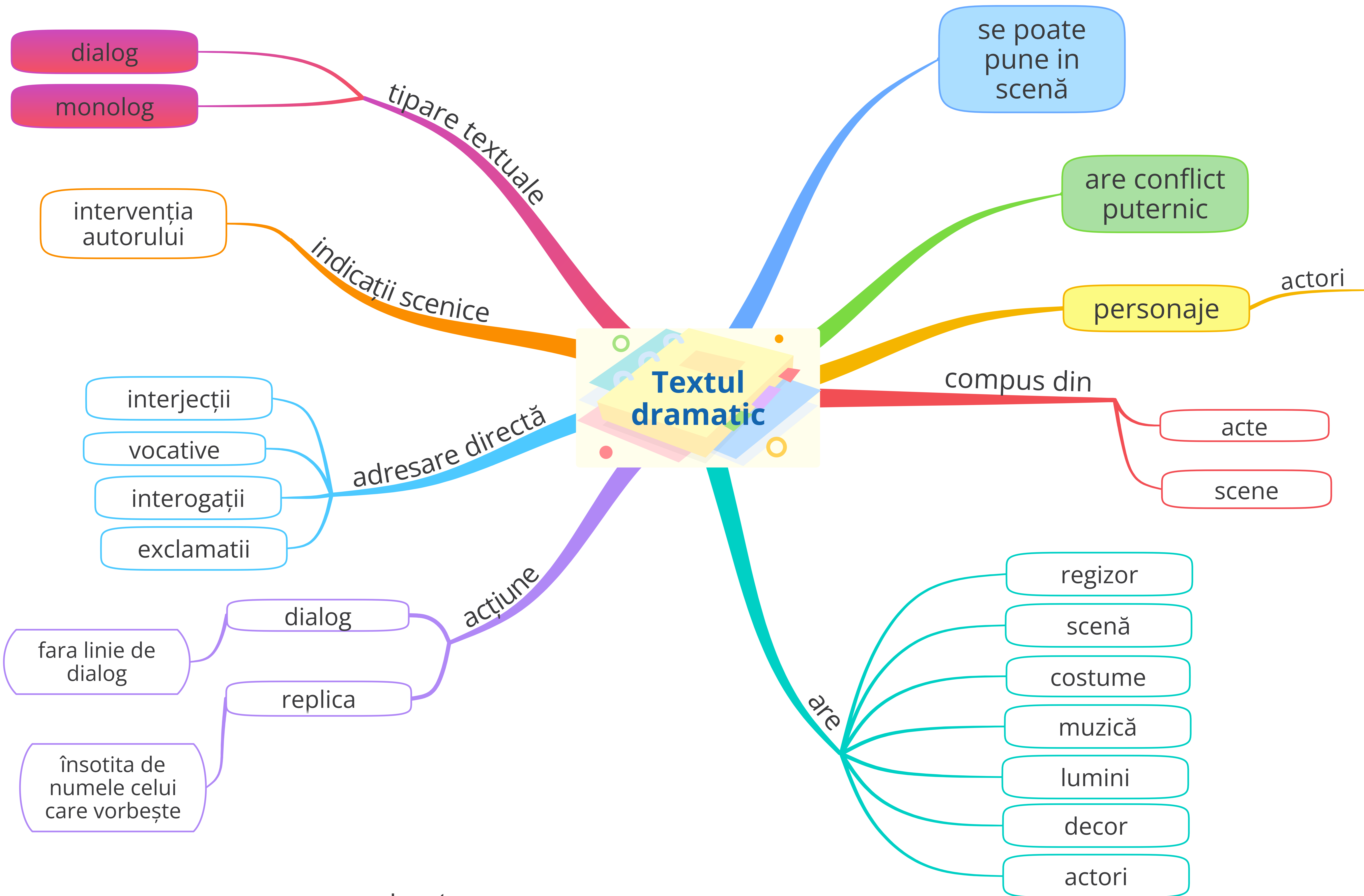

Textul liric (poezia)

are

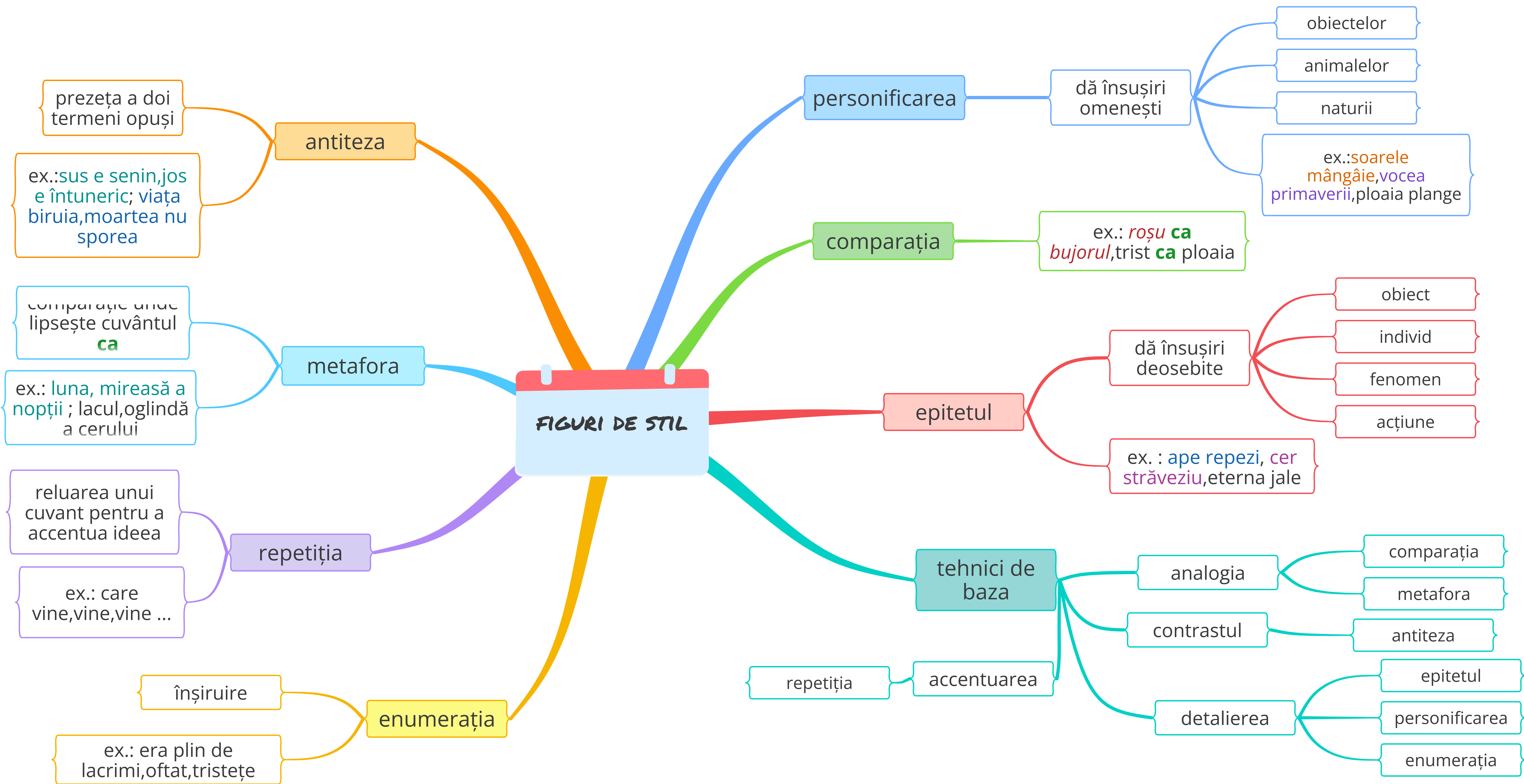
- muzicalitate
 - elemente de versificație/prozodie
- măsura
 - nr. de silabe din vers
- rima
 - împerecheată (aabb)
 - încrucisată (abab)
 - îmbrățisată (abba)
 - monorima (aaaa)
- ritm
 - trohaic / lent / accent pe prima silabă
 - iambic / alert/accent pe a doua silabă
- versuri si strofe

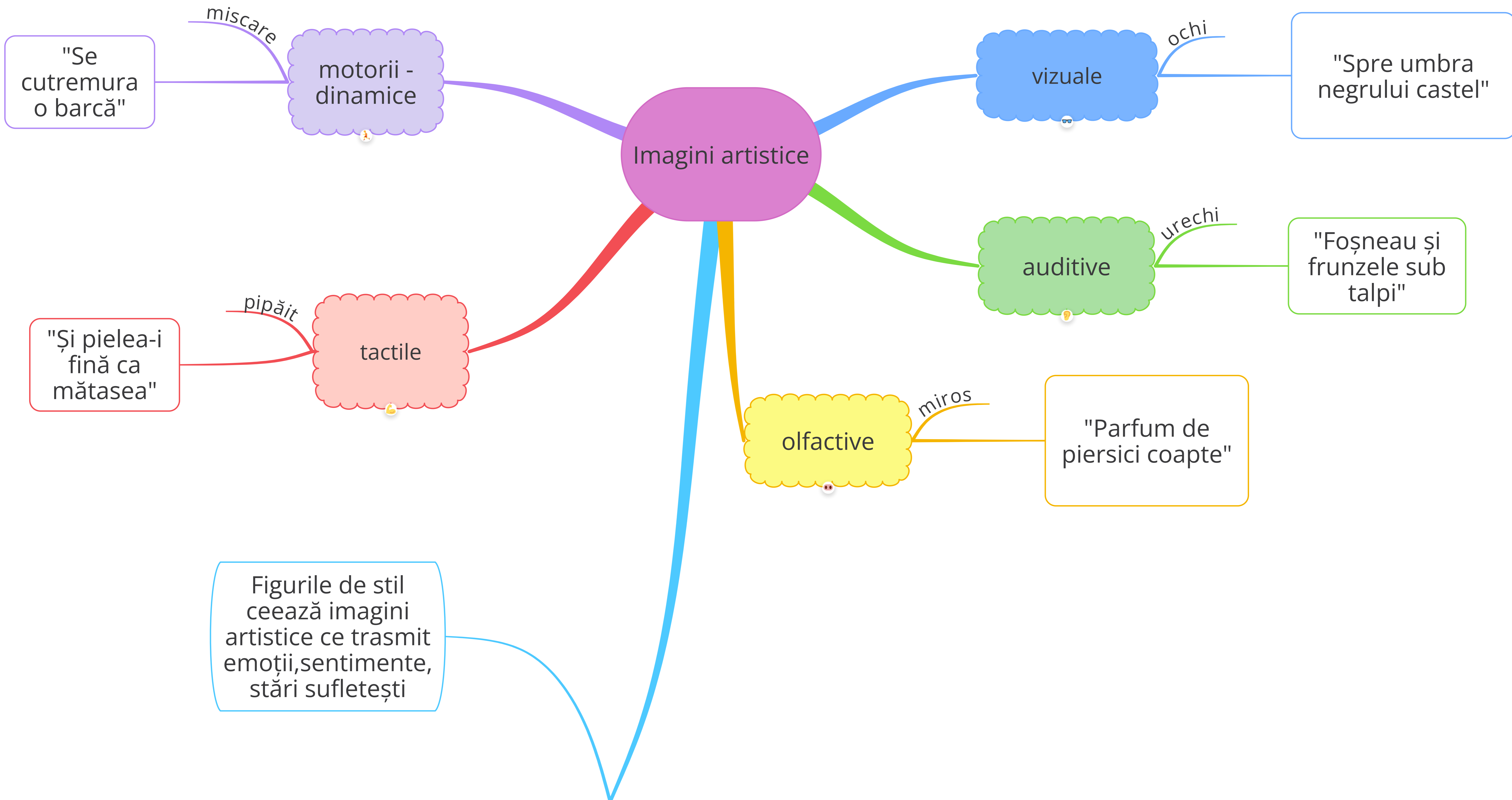
autorul

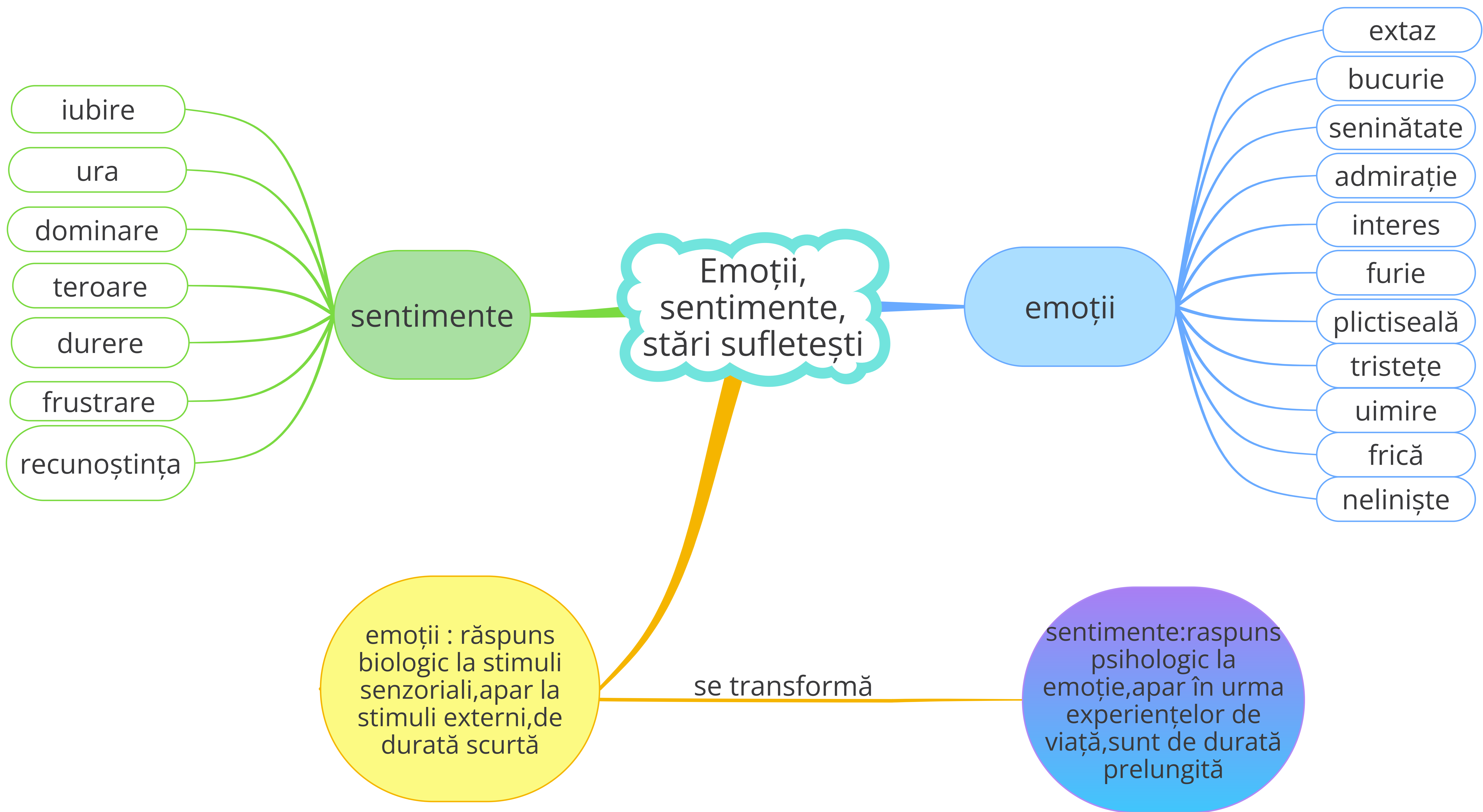
- vocea autorului
 - instanța comunicării
 - eul liric/voce poetică
- exprimă direct
 - emoții
 - sentimente
 - confesiuni
 - mărturisiri
 - declarație
- crează
 - imagini artistice
 - limbaj
 - figur de stil

tipare textuale

- monologul liric
 - adresat
- descrierea artistica

COMPARAȚIA
A DOUĂ
TEXTE

TEMA TEXTULUI; CUVINTE CHEIE; DESPRE CE ESTE VORBA; TIPUL DE TEXT;
VALORILE TEXTELOR

ASEMĂNĂRILE

DEOSEBIRILE

ELEMENTE **COMUNE** EXPLICATE PRIN
ENUMERAREA DETALIILOR

ELEMENTE **DIFERITE** EXPLICATE
PRIN ENUMERAREA DETALIILOR

TEXTE EPICE

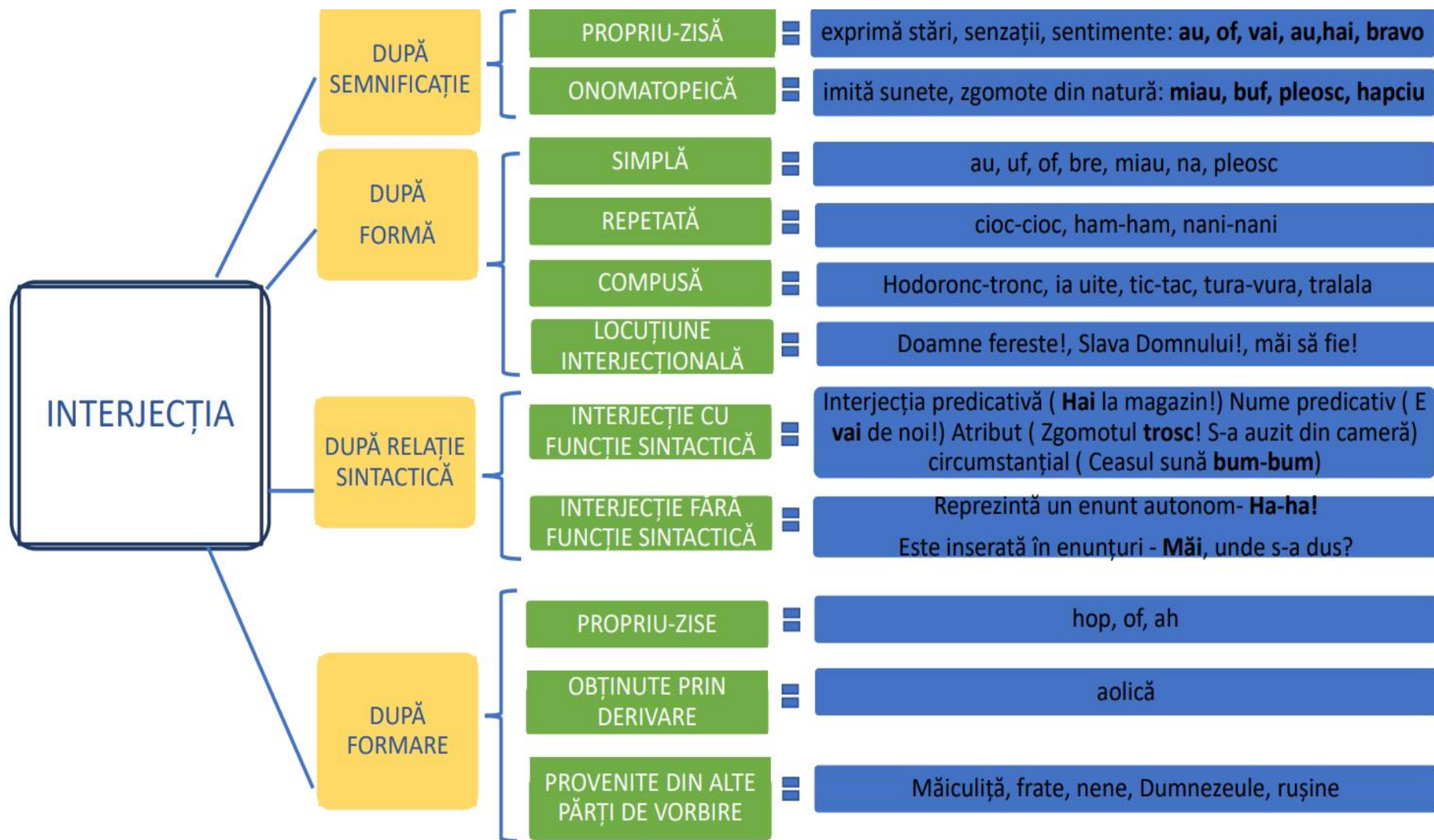
TEMA TEXTULUI/VALORI/IDEI
FAPTE
OPINII/PUNCTE DE VEDERE
STRUCTURA
EXPERIENȚE
PERSONAJE/ATITUDINI
DESCRIERE PEISAJE/ORAȘE/TRADIȚII

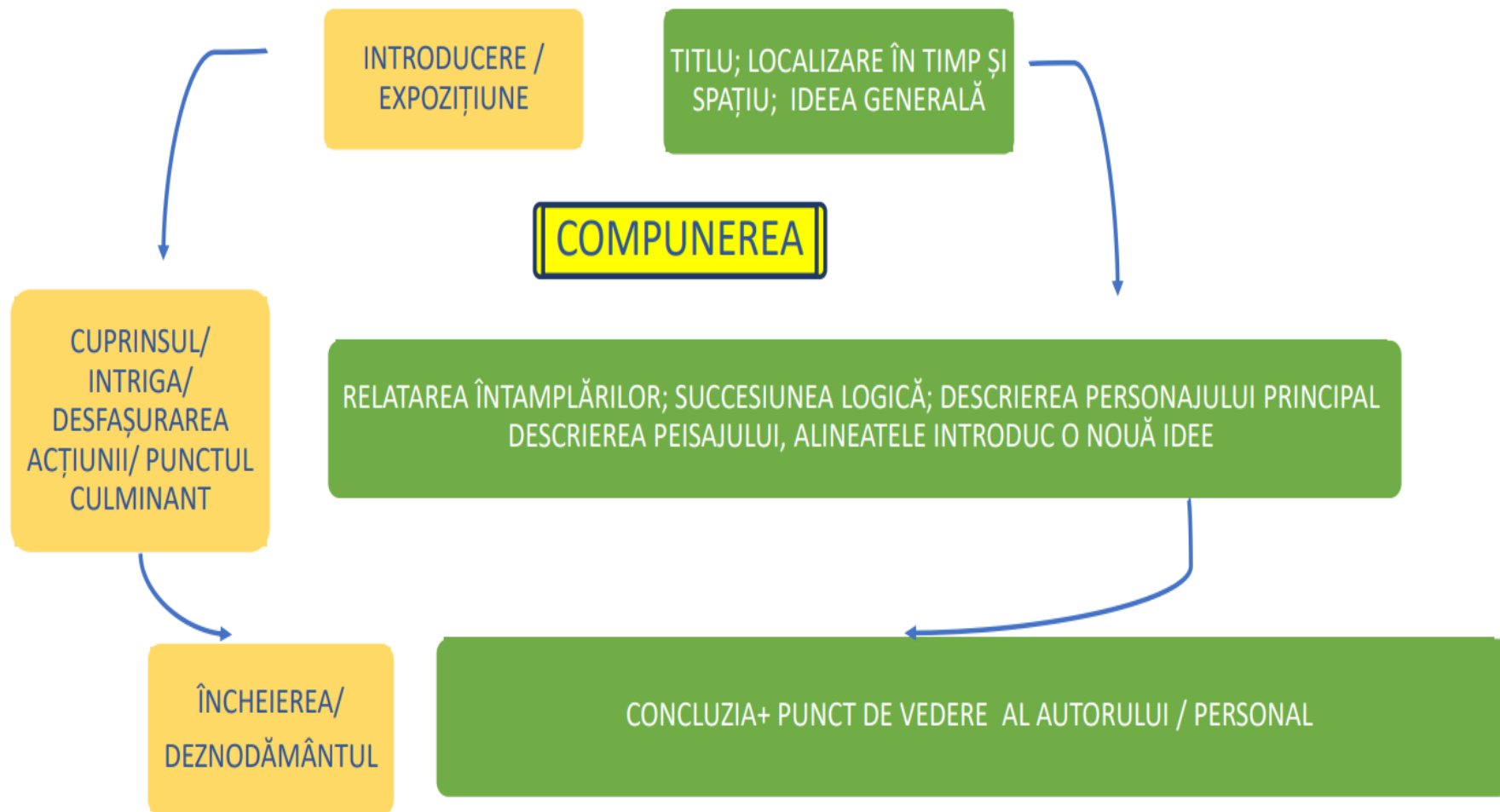
TEXTE LIRICE

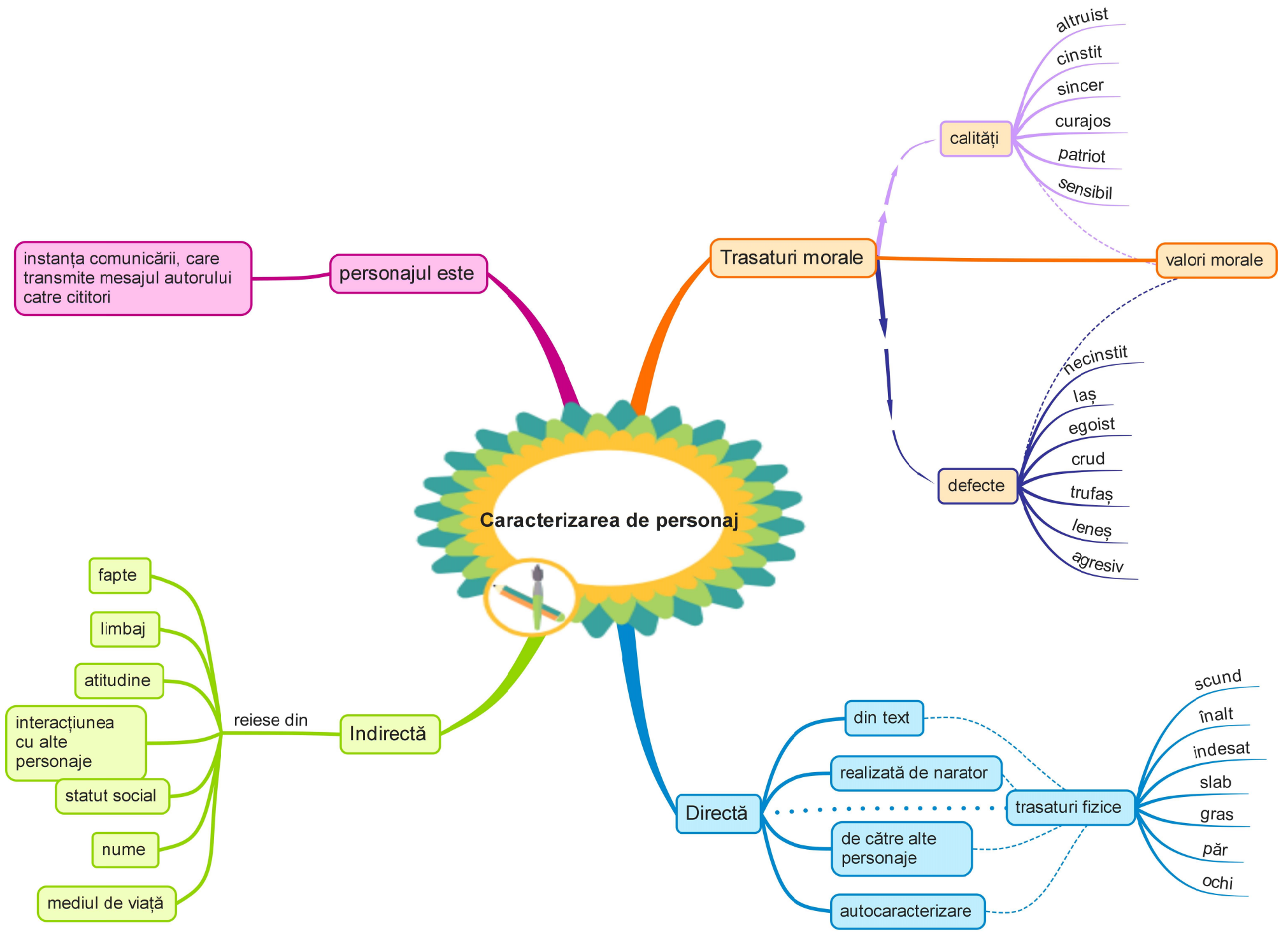
TEMA TEXTULUI/VALORI/ IDEI
CÂMPUL LEXICAL
ORGANIZARE VERSURI
RIMA/ MASURA VERSULUI/RITMUL
MUZICALITATEA TEXTULUI
FIGURILE DE STIL
IMAGINILE ARTISTICE

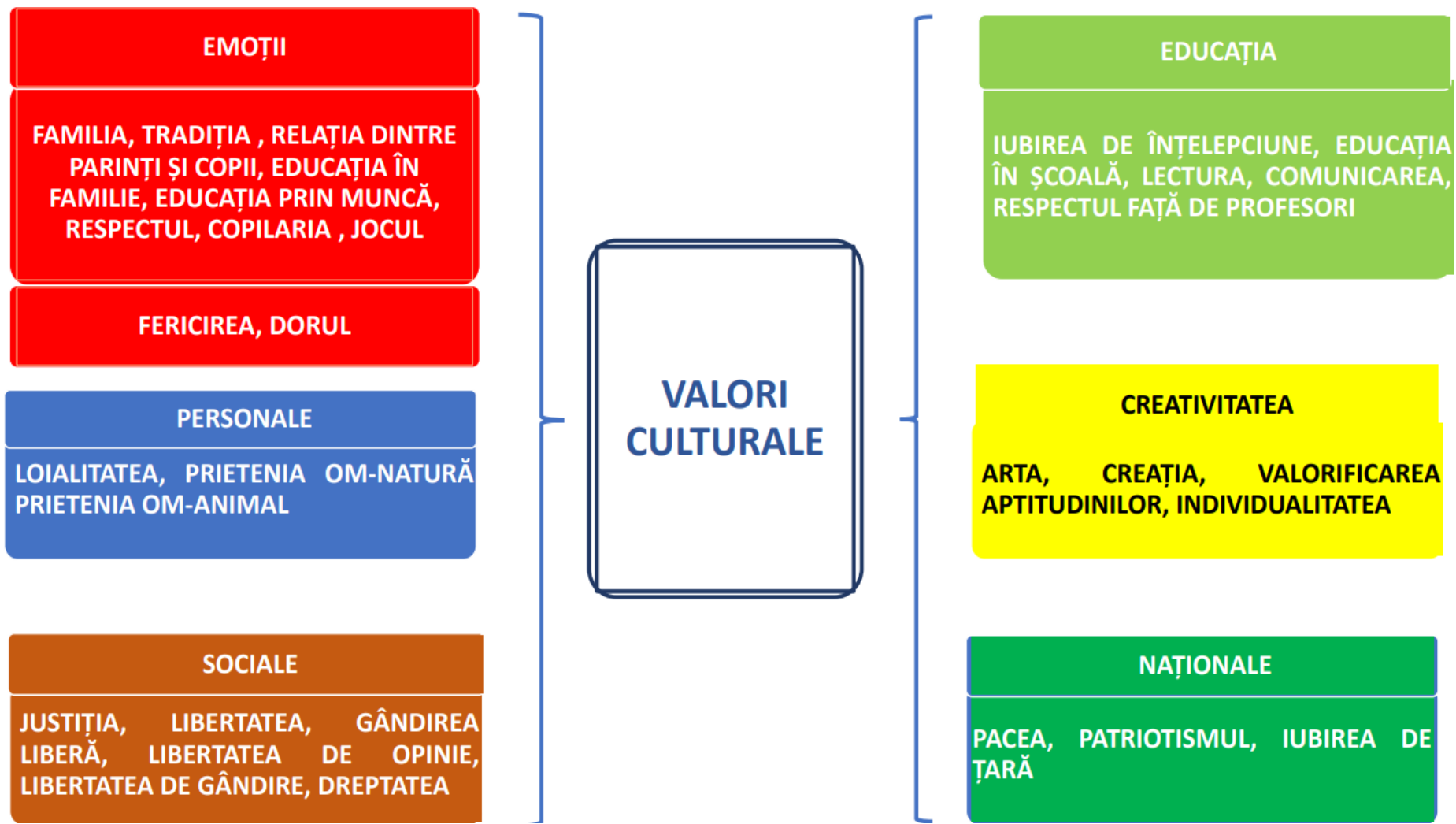
TEXTE DRAMATICE

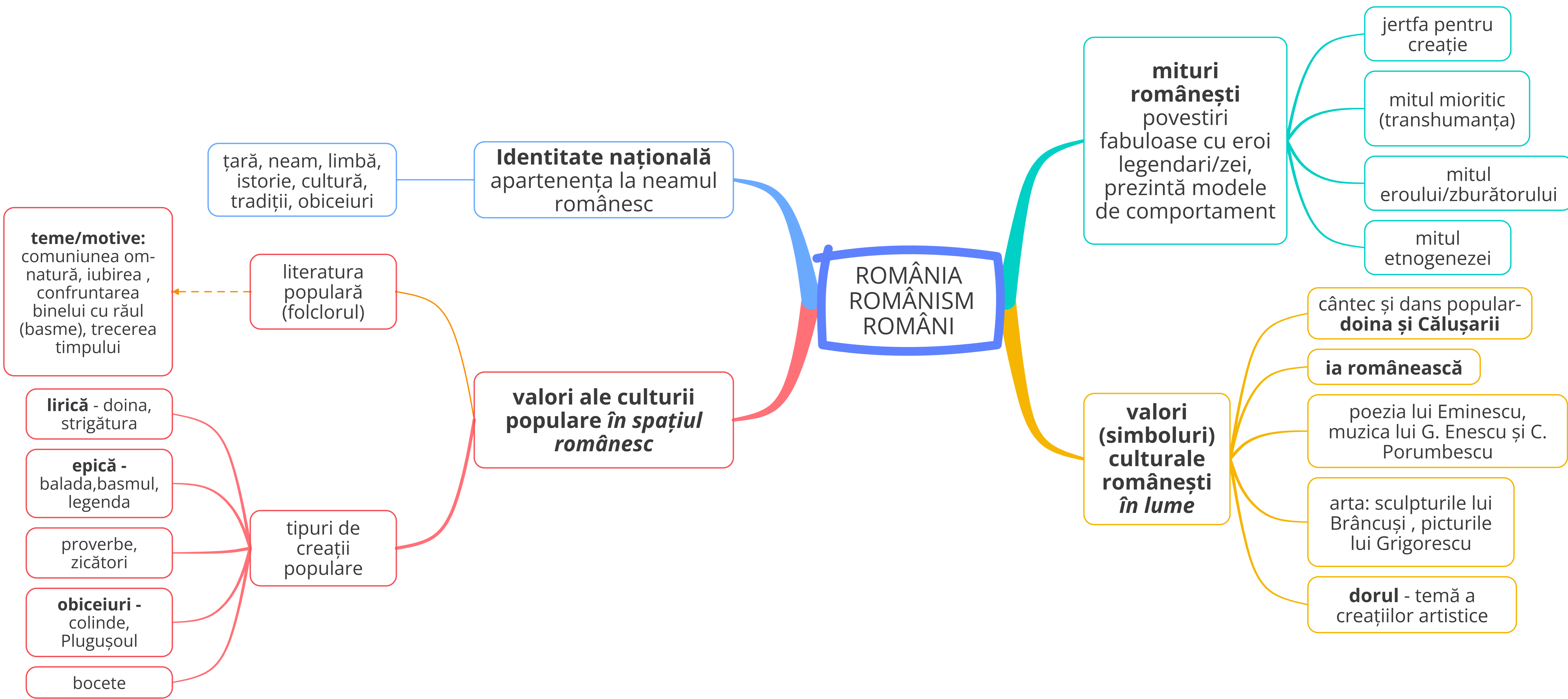
TEMA TEXTULUI/VALORI/IDEI
LIMBAJUL
FAPTELE/DIALOGUL
ACTE ȘI SCENE
INDICAȚII SCENICE
DECOR/COSTUME/MUZICA

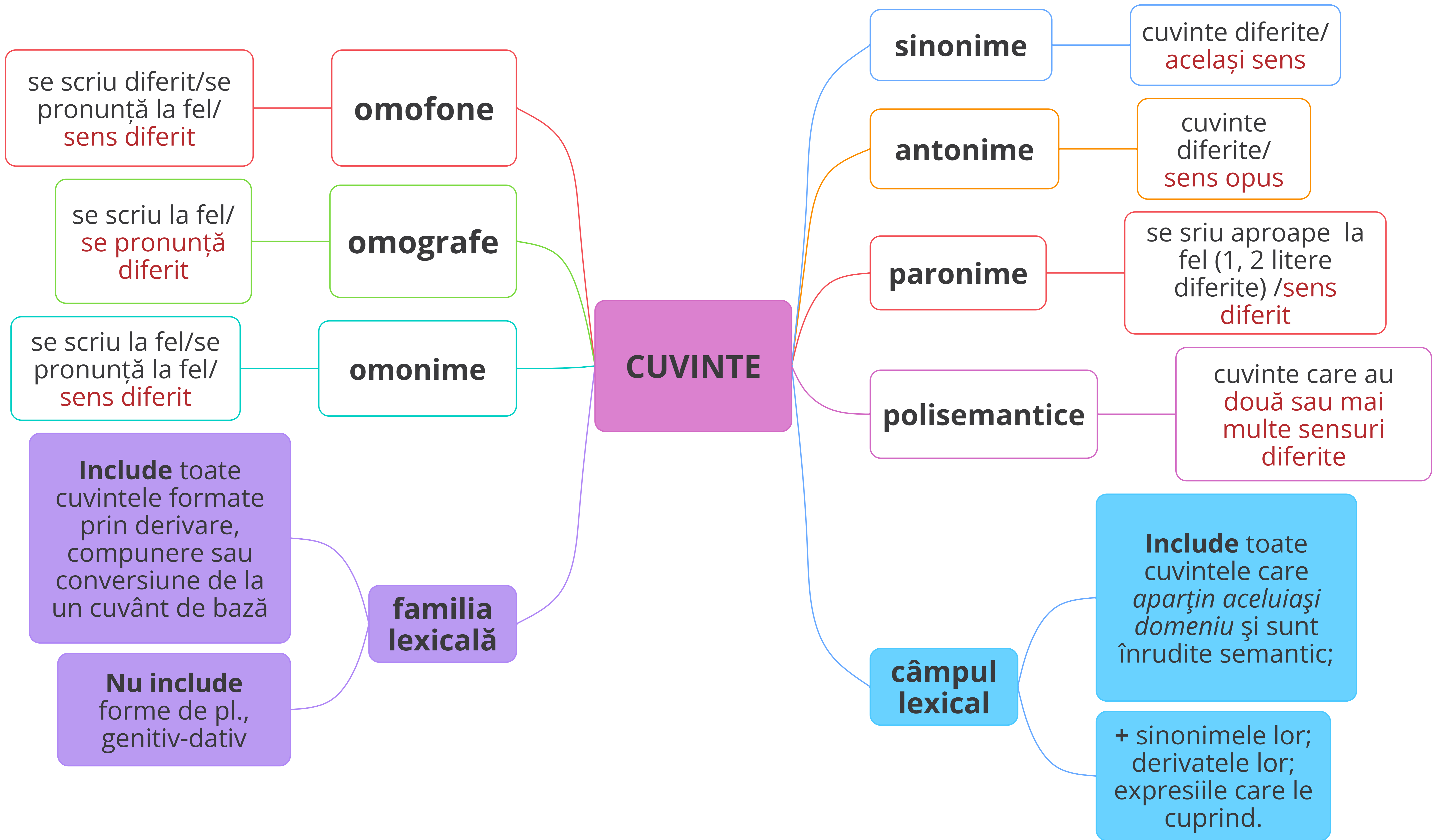

*Dreptul de proprietate intelectuală asupra acestui material aparține în exclusivitate **Asociației Coordonate Umane**.*

Multiplicarea în scopul comercializării este strict interzisă și se sancționează conform legii.

*Materialul poate fi descărcat, printat și utilizat cu titlu **gratuit** de către orice persoană interesată.*

www.coordonateumane.ro